

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

CROSS-BORDER COOPERATION OF THE SOUTH MORAVIAN REGION

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Barbora Vrbasová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. LUCIE VAŇKOVÁ , Ph.D.

BRNO 2020

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3607T038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student	Bc. Barbora Vrbasová
Název	Přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje
Vedoucí práce	Ing. Lucie Vaňková , Ph.D.
Datum zadání	31. 3. 2019
Datum odevzdání	10. 1. 2020

V Brně dne 31. 3. 2019

---

doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

---

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Kozumplíková, L., Chovancová, J., Korytářová, J.: Regionální ekonomie a politika, studijní opora VUT FAST, Brno, 2013

Korytářová, J., Hromádka, V.: Veřejné stavební investice I, studijní opora VUT FAST, Brno, 2007

Blažek, J., Uhlíř, D.: Teorie regionálního rozvoje, Univerzita Karlova, Praha, 2002. ISBN 80-246-0384-5

Provazníková, R.: Financování měst, obcí a regionů - 2. aktualizované a rozšířené vydání, Grada Publishing a.s., 2009, ISBN 80-247-2789-7

Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M.: Veřejný sektor – řízení a financování. 1. Vydání. Praha, Wolters Kluwer ČR, 2012, ISBN 978-80-7357-936-4

Boháčková, I., Hrabánková, M.: Strukturální politika Evropské unie, C.H.Beck, Praha, 2009, ISBN 978-80-7400-111-6

Binek, J. a kolektiv: Integrované nástroje rozvoje území: vývoj, současnost, nové impulzy. Brno: GaREP, spol. s r.o., 2015. 1. vydání. ISBN 978-80-905139-7-6

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Cílem práce je analýza přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje.

1. Regionální ekonomie a politika
2. Regionální struktura ČR
3. Přeshraniční spolupráce
4. Možnosti financování rozvojových strategií
5. Charakteristika vybraného regionu
6. Možnosti rozvoje regionu ve vazbě na přeshraniční spolupráci

Požadovaným výstupem práce je zmapování situace přeshraniční spolupráce vybraného regionu, analýza vytipovaného projektu včetně jeho financování a určení vlivu, kterým projekt působí na rozvoj regionu.

STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část závěrečné práce zpracovaná podle platné Směrnice VUT "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací" a platné Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na FAST VUT" (povinná součást závěrečné práce).
2. Přílohy textové části závěrečné práce zpracované podle platné Směrnice VUT "Úprava, odevzdávání, a zveřejňování závěrečných prací" a platné Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na FAST VUT" (nepovinná součást závěrečné práce v případě, že přílohy nejsou součástí textové části závěrečné práce, ale textovou část doplňují).

Ing. Lucie Vaňková , Ph.D.
Vedoucí diplomové práce

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se věnuje tématu přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje. Teoretická část se zabývá vymezení pojmů jako je region, regionální ekonomie, regionální politika a regionální rozvoj. Dále je zde řešena regionální struktura České republiky, regiony NUTS nebo instituce regionální politiky. Poslední kapitoly teoretické části jsou věnovány možnosti financování rozvojových strategií a přeshraniční spolupráci. Následuje část popisu standardního specifického výzkumu s názvem Analýza realitního trhu v přeshraničních regionech a označením FAST-S-19-5899, na základě kterého bylo vybráno téma této práce. V praktické části je charakterizován Jihomoravský kraj a obec Mikulčice, konkrétně popsán vybraný projekt a jeho financování. Závěrem je teoretický návrh jiných variant financování a zhodnocení vlivu, kterým projekt působí na rozvoj regionu.

KLÍČOVÁ SLOVA

Region, regionální ekonomie, regionální politika, regionální rozvoj, přeshraniční spolupráce, fondy EU, financování, Interreg

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the topic of cross-border cooperation of the South Moravian Region. The theoretical part deals with the definition of terms such as region, regional economics, regional policy, and regional development. It also deals with the regional structure of the Czech Republic, NUTS regions or regional policy institutions. The last chapters of the theoretical part are devoted to the possibilities of financing development strategies and cross-border cooperation. The following is a part of the description of standard-specific research called Real estate market analysis in cross-border regions and the designation FAST-S-19-5899 based on which the topic of this work was selected. In the practical part, it characterizes the South Moravian Region and the village Mikulčice specifically described the selected project and its financing. The conclusion is a theoretical proposal of other financing options and an evaluation of the impact that the project has on the development of the region.

KEYWORDS

Region, regional economics, regional policy, regional development, cross-border cooperation, EU funds, financing, Interreg

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

Bc. Barbora Vrbasová *Přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje*. Brno, 2020. 81 s., 41 s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce Ing. Lucie Vaňková, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané diplomové práce s názvem Přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 10. 01. 2020

Bc. Barbora Vrbasová
autor práce

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 10. 01. 2020

Bc. Barbora Vrbasová
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Lucii Vaňkové, Ph.D. za odborné vedení, konzultace, cenné rady a připomínky. Dále také za její vstřícnost, ochotu, trpělivost a její přátelský přístup nejen při zpracování této práce. Také bych chtěla poděkovat rodině za veškerou podporu, kterou mi poskytovaly v průběhu celého studia.

OBSAH

1	ÚVOD	10
2	REGIONÁLNÍ EKONOMIE A POLITIKA	11
2.1	Region	11
2.2	Regionální ekonomie	11
2.2.1	Základní jednotky regionální ekonomie	12
2.2.2	Působnost regionální ekonomie	14
2.3	Ekonomická úroveň regionů a meziregionální rozdíly	14
2.3.1	Regionální rozvoj	15
2.4	Regionální politika	15
2.4.1	Cíle regionální politiky	16
2.4.2	Nástroje regionální politiky	16
2.4.3	Principy regionální politiky	17
3	REGIONÁLNÍ STRUKTURA ČR	18
3.1	Státem podporované regiony	19
3.2	Makroregiony, mezoregiony, mikroregiony	20
3.3	Definování regionů NUTS dle Eurostatu	20
3.4	Instituce regionální politiky	22
3.5	Regionální rozvoj a strategie	23
4	MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ ROZVOJOVÝCH STRATEGIÍ	25
4.1	Programové období 2014-2020	25
4.2	Programové období 2021-2027	29
5	PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE	33
5.1	Programy přeshraniční spolupráce	33
5.2	Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce	35
5.3	Přeshraniční spolupráce v rámci ČR	37
5.3.1	Spolupráce obcí	37
5.3.2	Spolupráce krajů	37
5.4	Partnerství měst	37
6	STANDARDNÍ SPECIFICKÝ VÝZKUM	39
7	CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO REGIONU	46
8	MOŽNOSTI ROZVOJE JIHMORAVSKÉHO KRAJE VE VAZBĚ NA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCI	48
8.1	Spolupráce Jihomoravského kraje	48

8.2	Realizované projekty v rámci přeshraniční spolupráce se Slovenskou republikou.....	49
8.2.1	Regionální poradenské centrum SK-CZ	50
8.3	Další možnosti spolupráce s obcemi přes hranice	51
8.4	Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice-Kopčany	52
8.4.1	Objekt SO 201 Lávka přes řeku Moravu	54
8.4.2	Další možnosti financování	57
8.5	Vliv projektu na rozvoj regionu	68
9	ZÁVĚR	70
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	71
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	77
	SEZNAM GRAFŮ	78
	SEZNAM OBRÁZKŮ	79
	SEZNAM TABULEK	80
	SEZNAM PŘÍLOH	81

1 ÚVOD

Předmětem této diplomové práce je problematika přeshraniční spolupráce a její vliv na rozvoj regionů. S regionálním rozvojem jsou úzce spjaty především dotační prostředky Evropské unie. Ze strukturálních fondů Evropské unie jsou poskytovány dotace na podporu veřejného investování se záměrem zvyšovat životní úroveň jednotlivých regionů soudržnosti daného členského státu. Regionální politika je v rámci Evropské unie řešena v sedmiletých cyklech, kdy pro každé takové období členské země zpracovávají nové programové dokumenty a strategie a snaží se pak dosáhnout stanovených cílů. S každým novým programových obdobím je vyčleněn obnos finančních prostředků, který může každá země čerpat z Evropských strukturálních a investičních fondů.

Teoretická část této diplomové práce bude věnována vysvětlení pojmu region, regionální ekonomie, regionální politika a regionální rozvoj. Dále zde bude popsána regionální struktura České republiky. Zde také bude prostor věnován regionům se soustředěnou podporou státu, pojmům mikroregion, mezoregion a makroregion, definování regionů NUTS dle Eurostatu, institucím regionální politiky nebo regionálnímu rozvoji a strategiím. Další kapitola se bude zabývat možnostmi financování rozvojových strategií, kde budou uvedeny možné způsoby čerpání z fondů Evropské unie. Bude zde popsáno probíhající programové období 2014-2020, ale také připravované programové období 2021-2027. Poslední řešenou kapitolou v části teorie bude přeshraniční spolupráce, kde lze mluvit o přeshraniční spolupráci přes hranice dvou a více zemí nebo o spolupráci přes hranice obce, kraje, regionu v rámci jednoho státu. V této kapitole budou popsány programy přeshraniční spolupráce, programy nadnárodní spolupráce, přeshraniční spolupráce v rámci ČR a téma partnerství měst.

Dále bude v práci obsažena část standardního specifického výzkumu, na kterém bylo pracováno v roce 2019. Výzkum se věnoval zanalyzování trhu v příhraničních oblastech, přeshraniční spolupráci v oblasti veřejných investic nebo podpory bydlení v jednotlivých státech. Zájmovými oblastmi byla Jižní Morava – Dolní Rakousy – Západní Slovensko (Tmavský a Bratislavský kraj).

V praktické části této diplomové práce bude řešen projekt Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice – Kopčany. Úvodem této kapitoly bude charakteristika Jihomoravského kraje a obce Mikulčice. Dále zde budou uvedeny již proběhlé projekty přeshraniční spolupráce za období 2017-2019 tohoto regionu. Následovat bude samotná analýza vybraného projektu včetně jeho financování a návrh jiných teoretických možností financování. Závěrem bude provedeno zhodnocení vlivu projektu na rozvoj regionu.

2 REGIONÁLNÍ EKONOMIE A POLITIKA

Regionální ekonomie řeší otázky „co?“, „jak?“, „pro koho?“, „kde/kam?“. [1]

Regionální ekonomie se zabývá ekonomickými procesy, ve kterých hrají důležitou roli územně podmíněné vztahy a jevy. [1]

2.1 Region

Na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje je pojem region definován jako územní celek, který je vymezený územními obvody krajů a obcí a jehož rozvoj může být podporován. [20]

Region je jasně daná geografická oblast. Postup, kterým se region vymezuje lze označovat jako regionalizace. [2]

Lze rozlišovat dva hlavní způsoby regionalizace, tedy dva pohledy na vymezení regionu. Jedním je vyznačení regionu jako území, které má společné znaky. Region je tedy možné vytyčit například podle obdobné míry nezaměstnanosti, koncentrace průmyslu nebo hrubého domácího produktu na jednoho obyvatele. Takový region je označován jako region homogenní. Druhý způsob vytyčení regionu je založen na pozorování především ekonomických vazeb mezi subjekty na daném území. V rámci regionu jsou tyto vazby mezi subjekty intenzivnější než mimo daný region. [2]

Dále je možno rozlišovat pojmy regionální ekonomie a regionální ekonomika. Pojem regionální ekonomie lze chápat jako vědní obor a pojem regionální ekonomika, jako ekonomický systém vymezený ve vztahu k územnímu celku, který má širokou škálu vazeb na národní, respektive nadnárodní ekonomické systémy. [1]

2.2 Regionální ekonomie

Regionální ekonomii je možno charakterizovat jako ekonomii v prostoru. Regionální neboli prostorová ekonomie je úplnější než standardní ekonomie a její teoretické i praktické využití bývá obvykle složitější právě pro své zahrnutí prostoru jako dalšího činitele. [2]

Regionální ekonomie neboli prostorová ekonomie se věnuje rozprostření ekonomických aktivit v geografickém prostoru. Prostor lze chápat jako zdroj, který má svou cenu a náklady na využívání, svou polohu a vzdálenost, je lokalizačním faktorem a je součástí urbanistických řešení a estetických hodnot, které mají vliv na ekonomický potenciál příslušného území. [1]

Regionální ekonomie řeší ekonomickou strukturu a vazby, které působí jak v jednom samotném regionu, tak i mezi regiony. V případě vazeb mezi regiony lze řešit jednotlivé toky, které je možno rozdělit na pohyb zboží a služeb mezi jednotlivými regiony a pohyb výrobních faktorů, jako je práce a kapitál. Pohyb zboží a služeb lze vyjádřit jako regionální import a export, což souvisí s ekonomickou strukturou regionu. [2]

Dále lze rozlišit vazby mezi jednotlivými subjekty a sílu těchto vazeb. Jedná se o vertikální a horizontální vazby a regionální trhy. Vertikální vazby se rozvíjejí při výrobcích, které na sebe navazují nebo spolu souvisejí, a to v podobě odběratelsko-dodavatelských vztahů. Ty lze dále rozlišit na dominantně odběratelské nebo dominantně dodavatelské. Horizontální vazby se zaměřují na vazby mezi konkurenčními subjekty v regionu. Řeší tedy konkurenci mezi činnostmi o regionální zdroje. Regionální trhy představují střet mezi nabídkou a poptávkou, kde se utváří cena zboží, služby nebo výrobního faktoru. [2]

Struktura ekonomiky je popsána pomocí základních jednotek prostorového uspořádání. Mezi ně patří prostorová koncentrace obyvatelstva a ekonomických aktivit na určitém území. Prostorový pohyb, kterým jsou vyznačovány vztahy mezi základními prostorovými jednotkami, zahrnuje buď pohyb obyvatel nebo pohyb zboží. Tento pohyb je zapříčiněn rozlišením místem bydliště, pracoviště a umístěním služeb. Tudiž jsou obyvatelé nuceni dojíždět do jiných obcí za pracovními příležitostmi, službami a nákupem nebo sociálními kontakty. [1]

2.2.1 Základní jednotky regionální ekonomie

Základní jednotky mají v dnešní době podobu obcí a sídel. Ty se od sebe liší počtem obyvatel, počtem výrobních a nevýrobních aktivit a právní subjektivitou. Obec může mít podobu buď vesnice, města, nebo od roku 2006, městyse. [1]

Sídlo je bráno jako základní jednotka osídlení. Sídlem je každé obydlené místo, kde se koncentruje obyvatelstvo, které zde vykonává ekonomickou či jinou činnost. Na základě rozlišného způsobu života obyvatel lze rozlišovat sídla venkovská, která jsou rozvíjena především na základě zemědělské výroby, nebo sídla městská, která jsou orientována na funkci nezemědělského charakteru. [3]

Vesnicí je označováno sídlo venkovského typu. Většinou bývá vesnice intravilánem venkovské obce. Některé vesnice mohou být místními částmi města. [4]

Obec je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení) základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Obec má dále vlastní majetek, vystupuje v právních věcech svým jménem a pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. [7]

Obec lze označit jako veřejnoprávní korporaci, jejíž území se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních územích. Zákon o obcích ukládá, že se obce mohou rozdělovat a slučovat na základě místního referenda. [5]

Za splnění určitých podmínek lze obec prohlásit za městys, město nebo statutární město. Zvláštním případem je postavení Hlavního města Prahy. [6]

Na základě schválení novely zákona o obcích (obecní řízení) dne 27. ledna 2006 Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR byl obnoven status městyse. Městysem bude označena obec, která je významově a velikostně mezi městem a vsí. Dle zákona č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení) je obec, která směla používat označení městys před 17.květnem 1954, městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Ten po vyjádření vlády na žádost obce stanoví datum, od kterého obec může opět používat označení městys. [7], [8]

Obec se stane městem v případě, že splní určitá kritéria. Konkrétně se jedná o těchto 7 požadavků:

- počet obyvatel musí být minimálně 3 000,
- obec musí mít soustředěnou městskou zástavbu středu obce, tedy náměstí se zpevněným povrchem a chodníky, všechna veřejná prostranství musí být pojmenována a musí převažovat vícepodlažní nadzemní stavby,
- většina obce musí být pokryta veřejným vodovodem a kanalizací, veřejným osvětlením a komunikacemi,
- nabídka veřejných a všeobecně potřebných služeb pro místní obyvatelstvo, ale i pro spádové území,
- zabezpečen svoz odpadů, udržovaná veřejná zeleň a kulturní památky,
- v obci je zřízena základní škola a zdravotní zařízení přinejmenším se třemi lékaři a lékárnou, kino, pošta, tělocvična, společenský sál a ubytovací služby s nejméně 20 lůžky,
- vzdálenost od okolních obcí. [1], [7]

Další jednotkou, kterou rozlišuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení) jsou statutární města, kde zastupitelstvo schvaluje, že se město může rozčlenit na městské obvody nebo městské části. Toto rozčlenění je nutno schválit přijetím obecně závazné vyhlášky. Jedná se o města, která většinou tvoří sídla krajských úřadů nebo plní funkci krajských měst. [5], [6]

2.2.2 Působnost regionální ekonomie

Existuje několik oblastí, do kterých vstupuje regionální ekonomie. Patří mezi ně:

- ekonomika regionů a lokalit (trh práce, podniky),
- ekonomika vázaná na územní veřejnou správu (podpora podniků),
- vztahy mezi územními celky (komunikace, mobilita výrobních faktorů),
- prostorové stránky obecných ekonomických jevů (nezaměstnanost, inflace, HDP, nabídka vs. poptávka),
- regionální ekonomické součásti ekonomiky veřejného sektoru (lokalizace investic obcí, fungování obecních organizací),
- enviromentální ekonomika (ekonomické dopady externalit). [1]

2.3 Ekonomická úroveň regionů a meziregionální rozdíly

Pro vyjádření ekonomické úrovně regionů se využívá ukazatelů jako HDP, nezaměstnanost, příjmy na obyvatele, zastoupení jednotlivých sektorů v regionu, daňová výtěžnost území nebo třeba přítomnost univerzit. [1]

Jednotlivé regiony procházejí ekonomickými změnami. Mohou mít podobu růstu, rozvoje, stagnace a úpadku. Zde ekonomický růst regionu představuje změny kvantitativních charakteristik, např. zvýšení počtu škol. Oproti tomu ekonomický rozvoj regionu znamená změny v kvalitativních charakteristikách, například zlepšení dopravních podmínek. Cílem rozvoje regionu je zlepšování původního stavu. Jak ekonomický růst, tak ekonomický rozvoj přináší pro region příznivou situaci. Stagnace regionu je stabilní situace v regionu, kdy nedochází k žádným změnám. Úpadek regionu znamená negativní změny v ekonomice regionu, kdy zkrachovalé podniky nejsou nahrazeny novými úspěšnějšími podniky. [1]

Mezi regiony vznikají určité rozdíly, které mohou vést až ke vzniku tzv. problémových regionů. Původ meziregionálních rozdílů je různý, lze však rozlišit do třech oblastí:

- regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji, kde lze dosáhnout zvratu ve vývoji za předpokladu, že region je přitažlivý v oblasti cestovního ruchu,
- regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů, kde důsledkem je nízká životní úroveň oproti rozvinutým regionům a zlepšení lze dosáhnout technologickým pokrokem,
- regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími, kde se jedná o regiony, které spadaly mezi nejvyspělejší, ale vlivem poptávky došlo k tomuto stavu regionu. [3]

Vliv na ekonomickou úroveň regionu mají základní faktory, mezi které patří:

- lokalizace firem,
- demografická úroveň,
- intenzita vnitro-regionálních ekonomických vazeb,
- druh převažující organizační formy firem,
- přímé a nepřímé vlivy státní hospodářské politiky. [1]

2.3.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj lze chápat jako schopnost daného regionu zhodnocovat potenciál určitého území. To vede k vyšší úrovni obyvatel a jejich kvalitě života, lepšímu stavu životního prostředí nebo například k vyšší konkurenceschopnosti soukromého sektoru.

Rozvoj regionu může být hodnocen ze dvou pohledů. Buď rozlišování regionu podle velikosti nebo rozlišování oblastí rozvoje. Jedná se o sociální rozvoj (vzdělávání, zaměstnanost, zdravotnictví atp.), kulturní rozvoj (literatura, hudba, věda, historie, tradice), enviromentální rozvoj (globální změny na planetě a vliv na život, kapacita životního prostředí) a ekonomický rozvoj (zvyšování životní úrovně lidstva, technologický pokrok atd.). [1]

„Regionální rozvoj je komplex procesů, které probíhají na geograficky vymezeném území a které se týkají kontinuálního zlepšování sociálního, kulturního, ekonomického a enviromentálního potenciálu daného území a tím zvyšování jeho konkurenceschopnosti.“

[1]

2.4 Regionální politika

Úkolem regionální politiky je postupně zmírňovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a zajistit jejich harmonický vývoj. Regionální politika také ovlivňuje geografické rozmístění ekonomických zdrojů a činností na celém území státu. Dále napomáhá ekonomicky slabším regionům, kde je vysoká nezaměstnanost, k jejich růstu a kontroluje a usměrňuje ekonomické aktivity v ekonomicky vyspělých regionech.

[1]

Regionální politika v EU je velice cílevědomá činnost místních i národních úrovní v členských zemích, které řeší identifikaci a eliminaci problémů nerovnoměrného vývoje jednotlivých regionů v zemích Evropské unie. [5]

Velkým zlomem pro ČR byl rok 1998, kdy byly přijaty aktualizované Zásady regionální politiky ČR, kdy cílem RP mělo být:

- přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji jednotlivých regionů,
- snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů,

- podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů. [9]

Pro realizaci regionální politiky jsou důležité tyto tři podmínky:

- existence meziregionálních rozdílů,
- politická vůle řešit meziregionální problémy,
- ekonomické možnosti řešit meziregionální problémy. [1]

2.4.1 Cíle regionální politiky

Cíle regionální politiky se zaměřují především na pomoc ekonomicky chudým a problémovým regionům. Může se jednat o regiony nacházející se ve složitých přírodních podmínkách, což může mít za důsledek malou hustotu osídlení. Regionální politika se také věnuje sociální politice státu. To znamená, že pomáhá regionům s vysokou nezaměstnaností nebo například nízkou úrovní příjmů. Dále také pomáhá s ekologickou politikou státu. [5]

Regionální politika se snaží snižovat a předcházet rozdílnému vývoji regionů a velké migraci pracovních sil a kapitálu. To vše i přes tzv. Schengenskou dohodu, která spočívá v postupném odstraňování kontrol na hranicích a umožňuje tak volný pohyb osob, zboží i služeb. [5]

Pro realizaci cílů regionální politiky je využíváno čtyř motivů. Jedná se o motivy ekonomické, sociální, politické a ekologické. Ekonomické motivy lze považovat za nejdůležitější. Za základní ekonomický motiv je považováno plné využití všech výrobních faktorů a dále například ekonomický růst, optimální rozmístění firem, náklady na přelidnění. Ekologické motivy se týkají životního prostředí, kde lidé chtějí trávit stále více času v ekologicky čistém prostředí venkova a menších měst. Sociální motivy regionální politiky obsahují potřebu zaměstnanosti, regionální rozdělení příjmů a úvahu o obecném blahu. Politické motivy jsou řešeny ve prospěch regionální politiky na státní úrovni a jen výjimečně. [3]

2.4.2 Nástroje regionální politiky

V regionálním rozvoji lze za nástroj regionální politiky považovat všechny prostředky, které pomáhají k dosažení rozvojových cílů daného regionu. [1]

Prostředky, které napomáhají k docílení stanovených cílů regionální politiky daného území můžeme rozlišit dvěma hlavními způsoby. Jedná se o finanční a nefinanční nástroje. Významné je především využívání finančních nástrojů, kdy se nejčastěji používají:

- granty na investiční projekty,
- dotace k úrokům,

- daňové úlevy,
- dotace na vytvoření pracovních míst. [5]

V rámci nefinančních nástrojů se jedná o administrativní nástroje (legislativa), institucionální nástroje (strategické plánování, řízení rozvoje apod.), věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace). [1]

2.4.3 Principy regionální politiky

Pro čerpání finančních prostředků členskými státy je důležité dodržovat principy regionální politiky EU. Jedná se o:

- soudržnost,
- komplementaritu (přispívat dotacemi z fondů EU pro doplnění národních peněžních zdrojů a přispívat tím ke koncentraci finančních prostředků),
- adicionalitu (finanční prostředky EU nesmí nahrazovat spoluúčast členského státu, tyto prostředky jsou pouze doplňkem),
- partnerství (spolupráce všech zainteresovaných stran),
- subsidiaritu (akce realizovány na nejnižší vládní úrovni),
- solidaritu (přerozdělovací vztahy v rámci EU),
- koordinaci pomoci (za pomoci programování (operační programy), monitorování a vyhodnocování),
- kompatibilitu (na základě Smlouvy o Evropském společenství, politikou a nástroji EU a ZVZ),
- sdílené řízení, spolupráci členského státu a Evropské komise. [5]

3 REGIONÁLNÍ STRUKTURA ČR

Vznik samostatné České republiky nastal 1. ledna 1993. Rozloha ČR činí 78 864 km² a řadí se tím na 21. místo v Evropě. V České republice žije 10 272 503 obyvatel a tímto se číslem se řadí na 12. místo v Evropě. Hustota zalidnění naší země činí 130 obyvatel/km². Dle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a dle Ústavy České republiky je naše země rozdělena na 14 krajů a 77 okresů, ty však byly s koncem roku 2002 zrušeny. Nahradily je regiony soudržnosti dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. [10]

Region je definován jako území s vyznačenými hranicemi a mnohdy slouží jako správní jednotka menší než je území státu. Každý region je tvořen svými speciálními rysy, jako je například krajina, podnebí, jazyk, etnický původ nebo společná historie. Hranice každého regionu jsou tvořeny na základě přírodních hranic, historických hranic nebo správních hranic. [11]

„Region je územní celek vymezený pomocí administrativních hranic, krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle zákona o podpoře regionálního rozvoje.“ [1]

Dle následujícího lze rozlišit regiony podle různých hledisek. Na základě stejnorodosti rozlišujeme dva typy regionů:

- homogenní region – tyto regiony jsou stejnorodé nebo podobné vzhledem k určitému kritériu, je možno je definovat při rozlišování vyspělých, zaostávajících, zemědělských nebo průmyslových regionů,
- heterogenní region se určuje na základě hierarchického uspořádání a územních vztahů v prostoru. [12]

Statistický úřad Evropské unie Eurostat rozlišuje regiony na normativní a analytické. Normativní regiony odrážejí politickou vůli a analytické regiony se určují na základě analytických požadavků jako jsou speciální geografická kritéria nebo ekonomická a sociální kritéria. [1]

Dále lze regiony členit na administrativní a účelové. Zde jsou administrativní regiony chápány jako regiony určené pro potřeby státní správy a územní samosprávy. Účelové regiony jsou tvořeny pro řešení určitých problémů a jsou časově omezené. Trvají po dobu nutnou pro vyřešení problému. Nejčastěji se jedná o speciální hospodářské odvětví, jako například o bezcelní zónu, podnikatelský inkubátor, vědeckotechnický park apod. Při tvorbě účelových regionů nemusí být striktně dodržovány hranice administrativních regionů. [12]

3.1 Státem podporované regiony

Rozlišení regionů a možnost jejich podpory státem podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Lze rozlišovat regiony se soustředěnou podporou státu a ostatní regiony. [13]

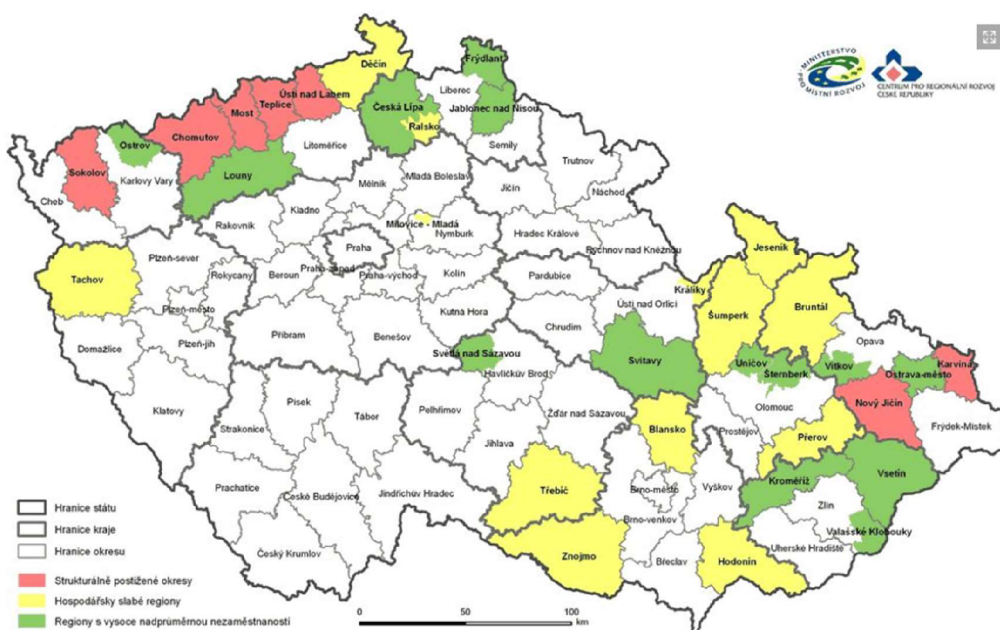
Regiony se soustředěnou podporou státu lze dále rozlišovat podle druhu svého zaostávání jako:

- strukturálně postižené regiony,
- hospodářsky slabé regiony,
- venkovské regiony. [13]

Tyto regiony jsou v rámci celorepublikového srovnávání vybraných hospodářských a sociálních ukazatelů na daleko nižší úrovni, než je průměrná úroveň v ČR. V těchto regionech je nízká životní úroveň, je zde nadprůměrná míra nezaměstnanosti, nízký průměrný příjem obyvatel a nepříznivý demografický vývoj. [1]

Níže na obrázku 1 je vyobrazení regionů se soustředěnou podporou státu.

Jako ostatní regiony jsou chápány regiony, které jsou podporované na úrovni a v působnosti krajů. Například se může jednat o pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory nebo sociálně znevýhodněné oblasti. [1]

Obrázek 1 – Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu [14]

3.2 Makroregiony, mezoregiony, mikroregiony

Přirozená regionální struktura České republiky je tvořena na základě povodí hlavních toků řek. Přirozené celky se nazývají makroregiony. Toto přirozené geografické členění nám rozlišuje polabský makroregion (Čechy), podunajský region (Morava) a pooderský region (České Slezsko). Tyto uvedené celky tvoří páteř regionální struktury ČR. [15], [16]

Česká republika je brána jako makroregion vyššího stupně. Na základě členění podle socioekonomických a historických vlivů však lze ČR rozlišit na dva makroregiony nižšího stupně. Jedná se o Čechy a Moravu s českým Slezskem. [15], [16]

Mezoregiony jsou rozsáhlá území typická například migrací obyvatelstva za prací nebo vzděláním, kdy jsou obyvatelé nuceni dojíždět do hierarchicky vyšších center za službami. V ČR jsou jako mezoregiony brány kraje a meziregionální centra tedy jsou krajská města. [16]

Mikroregiony jsou svazky (sdružení) obcí, které vznikly pro možnost prosazení společných zájmů například vytvoření turistických stezek a cyklotras, veřejné sítě a komunikace. V ČR je do mikroregionů sdruženo až 95 % území. Z mikroregionů se mohou stát Místní akční skupiny, jako v případě MAS Pošumaví. Toto uskupení brání zemědělské zájmy, kooperuje s bavorskou stranou a je velmi úspěšná v získávání dotací. [16]

3.3 Definování regionů NUTS dle Eurostatu

NUTS (jako zkratka z francouzského názvu *Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques*), nomenklatura územních statistických jednotek, se používá od roku 1988, kdy jej zavedl Evropský statistický úřad Eurostat. Toto třídění slouží především pro potřebu regionální politiky EU. Na základě potřeb je podle této klasifikace jednotlivým cílům poskytována pomoc, která je čerpána ze strukturálních fondů EU. Klasifikace CZ-NUTS pojímá evropskou klasifikaci, která vystihuje území ČR. Toto třídění je pouze do úrovně krajů, pro územně nižší jednotky existuje systém LAU (Local Administrative Units), který se používá pro místní samosprávné jednotky jako jsou okresy a obce. Označení LAU 1 a LAU 2 nahradilo dřívější značení NUTS IV a NUTS V. Úrovně NUTS II a NUTS III jsou důležité pro potřeby strukturální a regionální politiky, následující úrovně souží pouze pro statistické účely. Rozlišení dle územních jednotek lze vidět v tabulce 1 a na obrázku 2 je znázorněna mapa ČR a její rozlišení do regionů soudržnosti. První tři hlavní úrovně jsou definovány dle počtu obyvatel, jejichž minimální a maximální počty jsou uvedeny v tabulce 2. [17], [18], [10], [19], [20], [21]

Tabulka 1 – Úrovně členění ČR – NUTS a LAU

Úroveň	Území	Počet jednotek v ČR
NUTS 0	stát ČR	1
NUTS I	území ČR	1
NUTS II	oblast regionů soudržnosti	8
NUTS III	kraje	14
LAU 1 (NUTS IV)	okresy	76 + Praha
LAU 2 (NUTS V)	obce	6253

Zdroj: vlastní zpracování dle [17]

Tabulka 2 – Definování NUTS I, NUTS II, NUTS III

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: vlastní zpracování dle [19]

Obrázek 2 – Členění ČR na jednotky NUTS II a NUTS III [21]

Každý jednotlivý kraj má dle CZ-NUTS svůj speciální kód. Vždy začíná písmeny CZ, které udávají, že se jedná o území ČR. Následují tři číslice, ze kterých jsou první dvě označení NUTS II a třetí číselná pozice značí kraj. V případě, že kraj a NUTS II je totožný je na třetí pozici číslo 0. Vše popisuje následující tabulka 3. [18]

Tabulka 3 – Číselné kódování regionů

NUTS 1		NUTS 2		NUTS 3	
území	kód	region	kód	kraj	kód
Česko	CZ0	Praha	CZ01	Hlavní město Praha	CZ010
		Střední Čechy	CZ02	Středočeský kraj	CZ020
		Jihozápad	CZ03	Jihočeský kraj	CZ031
				Plzeňský kraj	CZ032
		Severozápad	CZ04	Karlovarský kraj	CZ041
				Ústecký kraj	CZ042
		Severovýchod	CZ05	Liberecký kraj	CZ051
				Královéhradecký kraj	CZ052
				Pardubický kraj	CZ053
		Jihovýchod	CZ06	Kraj Vysočina	CZ063
Jihomoravský kraj	CZ064				
Střední Morava	CZ07	Olomoucký kraj	CZ071		
		Zlínský kraj	CZ072		
Moravskoslezsko	CZ08	Moravskoslezský kraj	CZ080		

Zdroj: vlastní zpracování dle [18]

3.4 Instituce regionální politiky

Klíčovou roli regionální politiky tvoří instituce, které vstupují do realizace projektu. Dále je třeba stanovit vzájemné vztahy, práva a povinnosti mezi přímým realizátorem a dalšími aktéry. [22]

Regionální politiku jako takovou zaštiťuje Ministerstvo pro místní rozvoj, dále jen MMR. V oblasti regionální politiky má MMR za úkol vypracovávat a aplikovat schválené dokumenty a strategie. Dále by mělo poskytovat podpůrné programy a v případě živelných a jiných pohrom velkého rozsahu zajistit strategie obnovy postižených území. [1]

V rámci regionální politiky existuje několik úrovní účastníků, od obecní úrovně až po regionální rozvoj na státní úrovni. [1]

Činitelé regionální politiky v ČR jsou řazeny takto na jednotlivých úrovních:

- Parlament ČR,
- vláda a správní úřady,
- Regionální rady,
- orgány územní samosprávy,
- rozvojové agentury,
- Hospodářská komora,
- instituce veřejného sektoru,
- soukromé subjekty. [5]

Co se týče regionálního rozvoje na té nejnižší obecní úrovni mohou být činiteli obec, občanské zřízované organizace (školy, kulturní zařízení apod.), významní podnikatelé v obci, kteří jsou ochotni se zapojit do rozvoje obce, a zájmová sdružení. Na mikroregionální úrovni tvoří účastníky regionálního rozvoje obce, management svazků obcí a místní akční skupiny. V případě regionálního rozvoje na krajské úrovni jsou aktéry kraj, svazky obcí, místní akční skupiny, územní orgány státní správy, podnikatelská sdružení, nezisková sdružení a vysoké školy. [22]

Účastníky na státní, nejvyšší úrovni, regionálního rozvoje mohou být MMR, ostatní ministerstva, kraje, svaz měst a obcí, celostátní zájmová uskupení (Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR). [22]

Každý z těchto účastníků může být v rámci regionálního rozvoje podílející se, zainteresovaný nebo dotčený. Podílející se účastníci (Shareholders) jsou hlouběji zapojeni do procesu přípravy a řešení, například spolupracující obce a podnikatelé. Zainteresovaní účastníci (Stakeholders) jsou účastníci, na které bude daná aktivita působit, například občané nebo návštěvníci. Dotčenými účastníky (Placeholders) jsou chápány takové subjekty, v jejichž zájmovém území se daný projekt bude realizovat, například krajský úřad. [22]

Dále je možno rozlišovat účastníky podle tématu či situace, kde může dojít k prolínání jednotlivých pozic. Jedná se o rozdělení účastníků do skupiny veřejného sektoru, komerčního sektoru nebo občanského sektoru. Od tohoto členění se odvíjí možnosti jednotlivých účastníků. Významný účastník má obvykle dostatek finančních i lidských prostředků pro podporu vlastního rozvoje, naopak menší subjekty, jako například malé obce nebo drobní podnikatelé, tyto prostředky mají v podstatě menší míře. [1]

Na základě různých typů a pozic účastníků lze rozlišovat možnost podpory regionálního rozvoje na:

- přímou podporu při zapojení zdrojů, které aktér vlastní (lidské, finanční, materiální zdroje),
- koordinační roli, která spočívá v koordinaci aktivit určitých aktérů,
- iniciační roli, která znamená stimulaci aktivit určitých aktérů včetně jejich podpory. [1]

3.5 Regionální rozvoj a strategie

V rámci regionálního rozvoje vypracovává a používá MMR dokumenty a strategie. Hlavním nástrojem regionální politiky je aktuálně Strategie regionálního rozvoje (SRR) České republiky 2014-2020, za kterou zodpovídá MMR. Tato strategie zajišťuje návaznost národní regionální politiky na regionální politiku EU a také na ostatní politiky,

kteře zajišťují a ovlivňují rozvoj území. Z této strategie také vycházejí regionálně zaměřené rozvojové programy, které jsou financované především z národních zdrojů nebo jsou spolufinancované ze zdrojů Evropské unie. SRR stanovuje zaměření regionálního rozvoje na dynamický a vyrovnaný rozvoj státu a jeho samostatných regionů. [23]

Momentálně probíhá příprava Strategie regionálního rozvoje 21+. Tento dokument vychází ze zastřešujícího národního rozvojového dokumentu Strategický rámec ČR 2030. Víze směřování dokumentu SRR 21+ je taková, že regiony se efektivně rozvíjejí, zvyšuje se sociální stabilita regionů, zlepšují se podmínky pro život všech obyvatel a podniků. Při tom všem je respektován princip udržitelného rozvoje a ochrana životního prostředí. Představa regionů, které se alespoň přibližují nebo jsou nad průměrem EU co do kvality života. [23]

Realizace SRR probíhá za pomoci Akčních plánů, což jsou krátkodobé realizační plány. Za Akční plány opět zodpovídá MMR na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Cílem těchto Akčních plánů je rozpracování a konkretizování jednotlivých aktivit celkové Strategie regionálního rozvoje ČR a uvedení přehledu finančních zdrojů státu, kterými bude financována podpora regionálního rozvoje za dané období. Akční plán je řešen vždy na dvouleté období a za pomoci finančních i nefinančních nástrojů. Nejpodstatnějším finančním nástrojem pro zajištění Akčního plánu jsou Evropské strukturální a investiční fondy. Tyto fondy jsou rozlišovány podle témat, na která jsou poskytována. Aktuální Akční plán je na období 2019-2020. [23]

Vytváření dokumentů SRR je podstatné pro přípravu programových období na národní úrovni a stejně tak jsou posíleny vazby na dokumenty Evropské unie (Evropa 2020). [24]

4 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ ROZVOJOVÝCH STRATEGIÍ

K regionálnímu rozvoji jsou navázány jak dotační prostředky ČR, tak i dotační prostředky EU. Konkrétně se jedná o strukturální fondy, které jsou nejvíce využívány na podporu veřejného investování za účelem zvyšování životní úrovně jednotlivých regionů soudržnosti daného členského státu. V případě, že se jedná o větší i nadnárodní celky, mluvíme o kohezním fondu. [1]

V rámci EU jsou řešeny cíle regionální a strukturální politiky v sedmiletých cyklech. Pro každé takové období jednotlivé země vypracovávají nové programové dokumenty a strategie. Tyto dokumenty stanovují rozpočty a cíle, které se budou státy za dané období snažit dosáhnout. To vše bude podléhat nejhlavnější strategii – Evropa 2020. Což je hospodářská strategie EU, díky které se Evropa snaží stát nejvyspělejším hospodářským prostorem, což bude spočívat v technologických inovacích a lepším využíváním přírodních zdrojů. Dále si klade za cíl, že ekonomický růst nesmí jít proti ochraně životního prostředí a musí jít ruku v ruce se snižováním chudoby v členských zemích. [25]

4.1 Programové období 2014-2020

Momentálně je stále ještě aktuální Programové období 2014-2020. V tomto programovém období je pro ČR z Evropských strukturálních a investičních fondů, dále jen ESI, vyčleněno přibližně 24 miliard eur, přesněji se jedná o 23,9 miliard eur. Čerpání prostředků pro programové období 2014-2020 je znázorněno na obrázku 3. Pro umožnění čerpání prostředků z ESI fondů je základní zastřešující dokument Dohoda o partnerství. Tato dohoda je povinně vypracovávána každým členským státem EU, kde jsou stanoveny cíle a priority pro efektivní využívání ESI fondů za účelem plnění strategie Evropa 2020. [25]

Obrázek 3 – Informace o čerpání 2014–2020 [28]

V tomto programovém období je možnost čerpání z pěti ESI fondů, pro která platí stejná pravidla. Jedná se o tyto fondy:

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF) zabývá se modernizací a posilováním hospodářství. Cílem tohoto fondu je posílení ekonomické a sociální soudržnosti v EU za vyrovnávání rozdílů mezi jejími regiony. EFRR se soustřeďuje do několika klíčových oblastí, tento přístup je nazýván „tematická koncentrace“ a jejími bloky jsou inovace a výzkum, digitální agenda, podpora malým a středním podnikům a nízkouhlíkové hospodářství. Konkrétně se jedná o projekty, jako je například odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, podpora inovačních potenciálů podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně apod. Tento fond byl založen v roce 1975 a dodnes je největším fondem ESI fondů. Finanční prostředky poskytnuté ČR jsou pro období 2014-2020 ve výši 11,94 miliard EUR. [25], [26], [27]

Evropský sociální fond (ESF) zajišťuje oblasti zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů a je tedy zaměřen na neinvestiční projekty jako jsou například rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti a mládež, etnické menšiny, inovativní vzdělávací programy pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti nebo rozvoj vzdělávacích programů apod. Tento fond funguje od roku 1957 a pro probíhající období bylo pro ČR nastaveno 3,43 miliard EUR. [25], [26], [27]

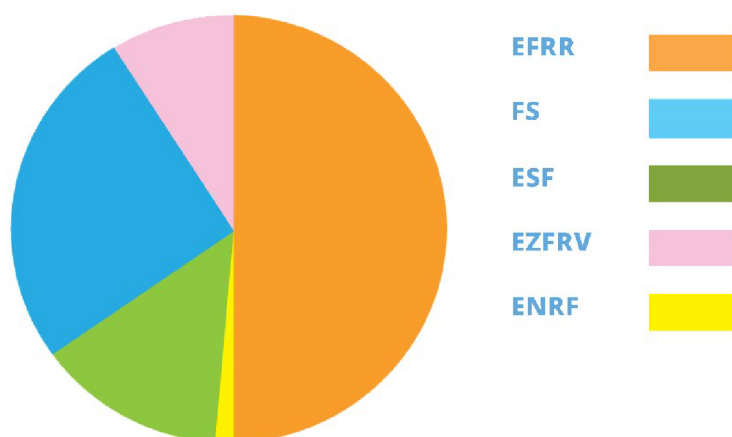
Fond soudržnosti (FS/CF) neboli také Kohezní fond je určen pro podporu rozvoje chudších států. Zaměřuje se na členské státy EU, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % celkového průměru EU. Cílem tohoto fondu je eliminace hospodářské a sociální nerovnosti a podpora udržitelného rozvoje. Pro programové období 2014-2020 se Fond soudržnosti týká Bulharska, České republiky, Estonska, Chorvatska, Kypru, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Polska, Portugalska, Rumunska, Řecka, Slovenska a Slovinska. Jsou z něj podporovány investiční projekty, které jsou zaměřené na dopravní infrastrukturu většího rozsahu, například transevropské sítě, především prioritní projekty evropského zájmu, které určuje EU, ochranu životního prostředí, anebo na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Fond soudržnosti byl založen v roce 1993 a pro toto období celkem rozděljuje 63,4 miliard EUR. Pro ČR to je 6,25 miliard EUR. [25], [26], [27]

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD) se stará o zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, zlepšování kvality života ve venkovských oblastech. Tento fond v roce 2007 nahradil Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. Pro období 2014-2020 jsou finanční

prostředky ve výši 100 miliard EUR pro celou EU, pro ČR tyto prostředky činí 2,3 miliard EUR. [25], [26], [27]

Evropský námořní a rybářský fond (ENRF/EMFF) podporuje rybolov, který náleží do společné rybářské politiky EU. Jedná se o financování projektů, které se týkají mořského i vnitrozemského rybolovu, například i odbahňování rybníků, modernizace zpracovatelského průmyslu, modernizace plavidel, zlepšování akvakultury atd. Pro programové období 2014-2020 fond EMFF nahradil Evropský rybářský fond. Pro EMFF jsou pro toto období vyhrazeny prostředky pro ČR ve výši 0,03 miliard EUR. [25], [26], [27]

Graf 1 – Alokace finančních prostředků pro ČR [26]

Toto programové období je již třetí sedmiletý cyklus, ve kterém uskutečňuje EU politiku soudržnosti. Prostřednictvím fondů chce EU plnit cíle stanovené ve Strategii pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění neboli strategie Evropa 2020. V této strategii jsou dominantní tři body:

- inteligentní růst – spočívá v rozvoji ekonomiky, která je založena na znalostech a inovacích,
- udržitelný růst – spočívá v podpoře konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky, která je méně náročná na zdroje,
- růst – zahrnuje podporu ekonomiky s vysokou zaměstnaností. [25]

Oproti předešlému programovému období nastaly například tyto změny:

- snížení počtu cílů ze 3 na 2 (Investice pro růst a zaměstnanost a Evropské územní spolupráce),

- vyčlenění kategorií regionů podle parametrů jejich ekonomické výkonnosti (méně rozvinuté, přechodné a více rozvinuté regiony),
- systém předběžných podmínek,
- vyšší míra uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací,
- finanční závislost na rychlosti a kvalitě čerpání,
- rozšíření a specifikace způsobů zjednodušeného vykazování nákladů,
- zpřísnění pravidel pro vyplácení záloh členským státům. [25]

Programy pro programové období 2014-2020 byly určeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012. Česká republika má možnost čerpat prostředky z deseti programů, rozčleněných podle témat. Konkrétně se jedná o národní operační programy, které jsou uvedeny v tabulce 4. Zde jsou také uvedena příslušná odpovídající ministerstva. [25]

Tabulka 4 – Operační programy a příslušná ministerstva

Národní operační program	Zajišťuje
Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Operační program Zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Operační program Doprava	Ministerstvo dopravy
Operační program Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
Integrovaný regionální operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj
Operační program Praha - pól růstu ČR	Magistrát hlavního města Prahy
Operační program Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj
Operační program Rybářství 2014-2020	Ministerstvo zemědělství
Program rozvoje venkova	Ministerstvo zemědělství

Zdroj: vlastní zpracování dle [25]

Z grafu 2 lze vidět rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé národní operační programy za programové období 2014-2020.

Graf 2 – Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014-2020 [25]

S podporou fondů Evropské unie se podařilo od roku 2007 zrealizovat například tyto projekty:

- vybudování nebo modernizace 50 pracovišť integrovaného záchranného systému,
- vybudování nebo modernizace 194 čistíren odpadních vod,
- pořízení 449 nových vozidel pro veřejnou dopravu,
- zrekonstruování a zmodernizování 413 km silnic I.-III. třídy,
- vybudování nebo zrekonstruování 1 184 km cyklostezek a cyklotras,
- zrekonstruování 320 památek,
- vybudování 675 km železničních sítí. [28]

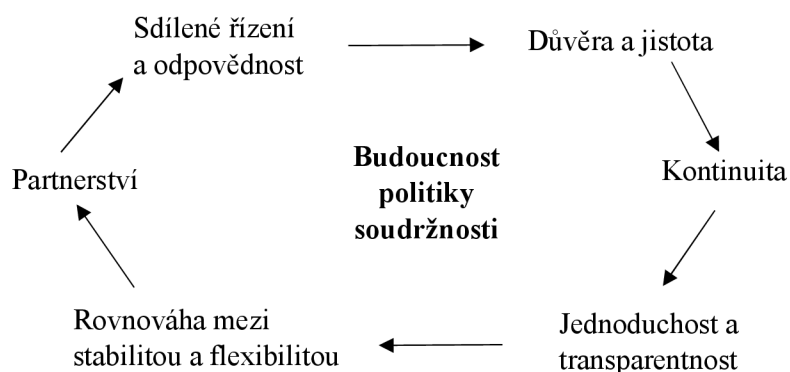
4.2 Programové období 2021-2027

Nadcházející programové období 2021-2027 je momentálně v přípravné fázi. Jednání probíhají již od roku 2016 a členské státy se budou muset vyrovnat s řadou nových výzev, které čekají jednotlivé státy ale i EU jako celek. Bude se jednat například o vystoupení Velké Británie z EU, tlak na prohlubování integrace v podobě Eurozóny nebo nutnost řešit migrační a bezpečnostní otázky. Celkové budoucí směřování celé EU je na politické úrovni řešeno v dokumentu Bílá kniha o budoucnosti Evropy, kde jsou řešena témata jako obrana, sociální pilíř, hospodářská a měnová unie nebo rozpočet. Co se týče České

republiky, zpracovalo MMR dva dokumenty. Prvním je dokument Východiska pozice ČR k budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2020, ze kterého je patrné, že Česká republika dlouhodobě usiluje o stabilní, silnou a členskými státy podporovanou politiku soudržnosti cílenou na vyrovnávání disparit mezi regiony EU a odstraňování vnitřních rozdílů. [29]

„Česká republika bude usilovat o to, aby budoucí legislativní nastavení politiky soudržnosti kladlo důraz na menší zatížení byrokracií, administrativou, kontrolami či audits, a více usilovalo o větší právní jistotu rozhodování, založeném na důvěře.“ [29]

Na obrázku 4 jsou vyobrazeny principy pro budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020.

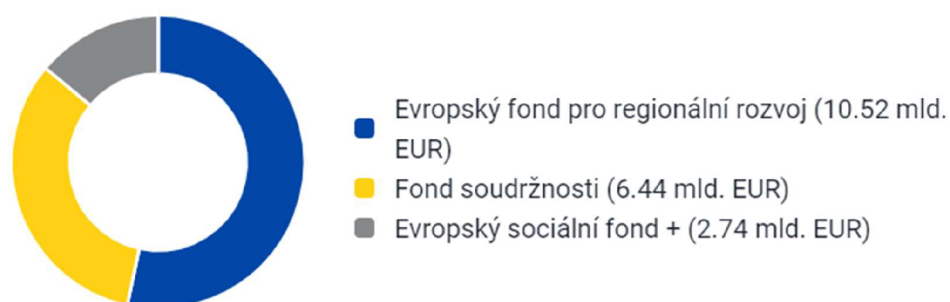
Obrázek 4 – Principy pro budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020 [29]

Druhou listinou je dokument, schválený 30.července 2019, s názvem Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020, který byl již schválen. Cílem je tedy především určit oblasti pro financování po roce 2020. Oba tyto materiály mají za úkol připravit ČR na další debaty a vyjednávání, kde se budou stanovovat další priority směřování naší republiky. [29]

Pro programové období 2021-2027 byl 29. května 2018 představen Evropskou komisí návrh společných pravidel pro následujících 7 fondů/nástrojů:

- Fond soudržnosti (FS),
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF),
- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR),
- Evropský sociální fond Plus (ESF+),
- Azylový a migrační fond (AMIF),
- Nástroj pro správu hranic a víza (BMVI),
- Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF). [29]

V roce 2018 byla zahájena příprava Dohody o partnerství na programové období 2021-2027 pro formulování základních cílů a parametrů využívání fondů EU. Zdroje z rozpočtu EU na politiku soudržnosti pro následující programové období celkově poklesly. Pro Českou republiku poklesly prostředky o 24 %. Návrh celkové alokace pro ČR je 20 miliard EUR, výše je zatím ještě předmětem jednání s Evropskou komisí. V následujícím grafu 3 je vyobrazen zdroj financování programů podle prozatímního návrhu Evropské komise. [29]

Graf 3 – Návrh alokace pro ČR na období 2021-2027 [29]

Přestože nastal pokles prostředků, je cílem dosáhnout stejného nebo většího efektu než v programovém období 2014-2020. To vše za pomoci těchto pěti cílů politiky:

„CP (1) inteligentnější Evropa, díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace, CP (2) zelenější, nízkouhlíková Evropa díky podpoře přechodu na čistou a spravedlivou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, přizpůsobení se změnám klimatu a prevence a řízení rizik, CP (3) propojenější Evropa díky zvyšování mobility a regionálního propojení informačních a komunikačních technologií, CP (4) sociálněji Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv, CP (5) Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje městských, venkovských a pobřežních oblastí a místních iniciativ.“ [29]

Vláda České republiky 4. února 2019 odsouhlasila operační programy pro období 2021-2027 a jejich zastřešující orgány. Jsou navrženy obdobné OP jako v současném období 2014-2020, jen byl vypuštěn OP pro Prahu. V následující tabulce jsou uvedeny nové operační programy společně s řídicími orgány a příslušnými cíli politiky. [29]

Tabulka 5 – Operační programy a příslušná ministerstva pro PO 21-27

Národní operační program	Zajišťuje (cíle politiky)
Operační program Konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu (1,2,3)
Operační program Jan Amos Komenský	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,4)
Operační program Zaměstnanost plus	Ministerstvo práce a sociálních věcí (4)
Operační program Doprava	Ministerstvo dopravy (2,3)
Operační program Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí (2)
Integrovaný regionální operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj (1,2,3,4,5)
Operační program Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj
Operační program Rybářství 2014-2020	Ministerstvo zemědělství (2)

Zdroj: vlastní zpracování dle [29]

5 PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Na přeshraniční spolupráci lze pohlížet dvěma způsoby. Jedním způsobem je nahlížet na ni jako na spolupráci přes hranice dvou a více států. Druhou možností je spolupráce přes hranice v rámci jednoho státu mezi kraji nebo regiony.

5.1 Programy přeshraniční spolupráce

V rámci zahraniční spolupráce jsou využívány různé dotační tituly. Jedná se o následující Programy přeshraniční spolupráce:

- Interreg V-A Česká republika – Polsko, pro území ČR řízený MMR,
- Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika, pro území ČR řízený MMR,
- Interreg V-A Rakousko – Česká republika, pro území ČR řízený MMR,
- Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020, pro území ČR řízený MMR,
- Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika 2014-2020, pro území ČR řízený MMR. [25]

Každý z výše zmíněných programů aplikuje přístup vedoucího partnera, který musí mít vždy alespoň jednoho přeshraničního partnera. Žádat o příspěvky mohou veřejnoprávní instituce, neziskové organizace nebo podnikatelské subjekty.

V rámci přeshraniční spolupráce je podmínkou splnění 3 ze 4 kritérií, kde první dvě jsou povinná:

- společná příprava projektu,
- společná realizace projektu,
- společný personál,
- společné financování.

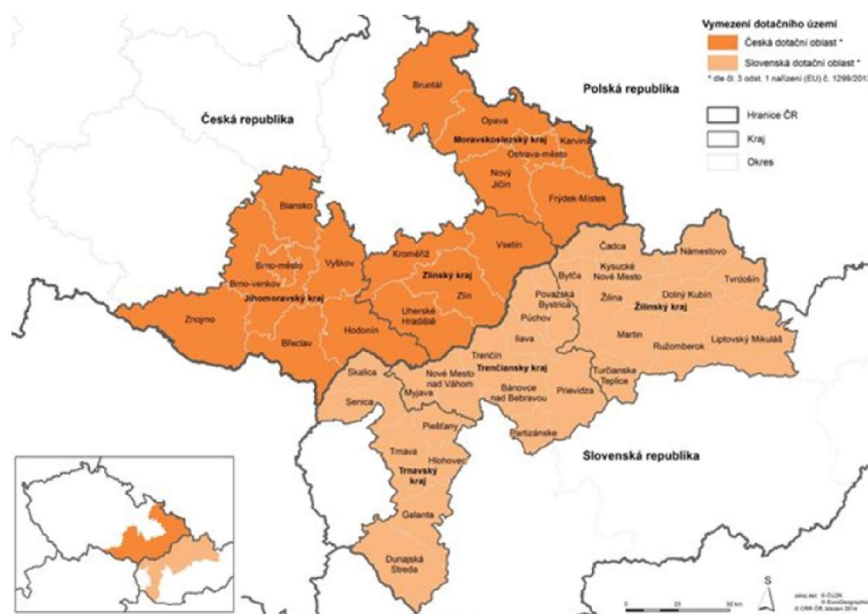
Přičemž podmínku společné přípravy a společné realizace projektu je nutno dodržet vždy. [30]

Na základě zpracovávaného standardního specifického výzkumu na téma Analýza realitního trhu v přeshraničních regionech, který je řešen v kapitole č. 6, bude níže detailněji popsán program Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika a Interreg V-A Rakousko – Česká republika. To z důvodu, že specifický výzkum se týkal České republiky, Slovenské republiky a Rakouska.

Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika

Tento program zajišťuje za pomoci přeshraničních projektů řešit společné výzvy v příhraničních území. Mezi prioritní osy tohoto programu patří využívání inovačního potenciálu, kvalitní životní prostředí, rozvoj místních iniciativ a technická pomoc. Za Čechy je programové území tvořeno pomocí regionů NUTS III, konkrétně Jihomoravským krajem, Zlínským krajem a Moravskoslezským krajem. Slovenská část je tvořena NUTS II Trnavský samosprávný kraj, Trenčinský samosprávný kraj a Žilinský samosprávný kraj. [30]

Řídícím orgánem programu je Ministerstvo zemědělství a rozvoje SR a Národním orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Finanční zdroje na tento program z EFRR činí 90 139 463 € na celé období. Objem poskytnutých prostředků z EFRR tvoří vždy maximálně 85 % z celkových způsobilých výdajů daného projektu. [30]

Obrázek 5 – Vymezení dotačního území Interreg V-A SR-ČR [30]

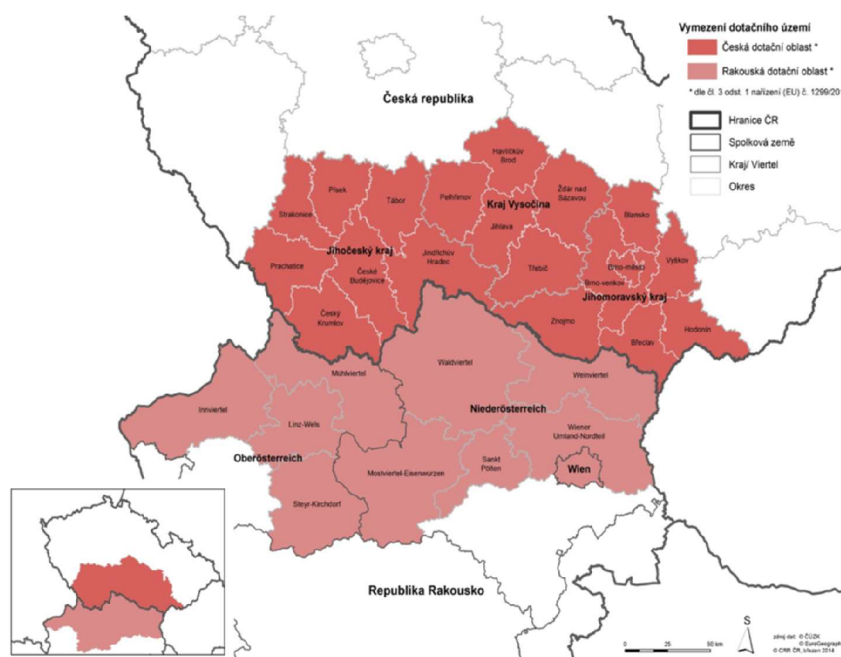
Interreg V-A Rakousko – Česká republika

Program se zaměřuje na regionální a místní projekty, které mají přeshraniční význam. Prioritou tohoto programu je posílit udržitelný inovativní ekonomický rozvoj daného území v přeshraničním rozsahu. Pro potřeby vymezení programového území je využito regionů NUTS III. Za Českou republiku to je Jihočeský kraj, Kraj Vysočina a

Jihomoravský kraj. V případě Rakouska se jedná o Mostviertel-Eisenwurzen, Sankt Pölten, Waldviertel, Weinviertel, Wien Umland-Nordteil, Wien, Innviertel, Linz-Wels, Mühlviertel, Steyr-Kirchdorf. [32], [31]

Řídícím orgánem programu je Úřad vlády Dolního Rakouska, který spolupracuje s Národním orgánem Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Rozpočet na tento program z prostředků EFRR je ve výši 97 mil. EUR. Výše poskytnuté dotace je maximálně 85 % z celkových způsobilých výdajů daného projektu. [32], [31]

Obrázek 6 – Vymezení dotačního území Interreg V-A R-ČR [32]

5.2 Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce

Další možností, jak lze čerpat dotační prostředky z EU je za pomoci programů nadnárodní a meziregionální spolupráce:

- Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE, pro území ČR řízený MMR,
- Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE, pro území ČR řízený MMR,
- Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE, pro území ČR řízený MMR,
- Program meziregionální spolupráce ESPON 2020,
- Program meziregionální spolupráce INTERACT III,

– Program URBACT III. [25]

Programy se odvíjejí od osmi tematických okruhů, které jsou určené na národní úrovni. Tyto okruhy byly vyvinuty na základě zdůvodněné problémové analýzy zpracované kraji a zástupci měst a obcí. [25]

Na základě zpracovávaného standardního specifického výzkumu na téma Analýza realitního trhu v přeshraničních regionech, který je řešen v kapitole č. 6, bude níže jako příklad podrobněji popsán program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE 2020. To z důvodu, že specifický výzkum se týkal České republiky, Slovenské republiky a Rakouska.

Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE 2020

Tento program zahrnuje území 9 států. Konkrétně se jedná o Rakousko, Českou republiku, Německo (regiony Bádensko-Württembersko, Bavorsko, Berlín, Braniborsko, Meklenbursko-Přední Pomořansko, Sasko, Sasko-Anhaltsko), Maďarsko, Itálii (Emilia-Romagna, Furlandsko-Julské Benátsko, Ligurie, Lombardie, Piemont, autonomní provincie Bolzano, autonomní provincie Trento, Valle d'Aosta a Benátsko), Polsko, Slovenskou republiku, Slovinsko a Chorvatsko. Program Interreg CENTRAL EUROPE 2020 cílí na potřeby na nadnárodní úrovni a řeší společné problémy nadnárodního významu. Účastníky mohou být subjekty z veřejného nebo soukromého sektoru. Administrativní i technická podpora je zajišťována Společným sekretariátem se sídlem ve Vídni. Prostředky na projekty z tohoto programu jsou opět z EFRR a jejich objem opět činí 85 % z celkových způsobilých výdajů na projekt. [34], [33]

Obrázek 7 – Vymezení dotačního území Interreg CENTRAL EUROPE 2020 [34]

5.3 Přeshraniční spolupráce v rámci ČR

Jak již bylo zmíněno na začátku kapitoly č. 5, může se jednat i o spolupráci přes hranice dvou obcí nebo krajů v rámci jednoho státu.

5.3.1 Spolupráce obcí

Obcím je umožněno mezi sebou spolupracovat v oblasti samostatné působnosti nebo v oblasti přenesené působnosti po uzavření veřejnoprávní smlouvy. V případě samostatné působnosti obcí mohou obce dle zákona č. 128/2006 Sb., o obcích (obecní řízení) spolupracovat. Spolupráce může probíhat na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí nebo zakládáním právnických osob podle obchodního zákoníku dvěma nebo více obcemi. Obcím je dále umožněna spolupráce s právnickými i fyzickými osobami a také spolupráce s obcemi jiných států. V tomto případě mohou obce být členy mezinárodních sdružení a mohou tak s obcemi jiných států uzavírat smlouvy o vzájemné spolupráci. [7], [6]

5.3.2 Spolupráce krajů

Krajům je umožněno spolupracovat s ostatními kraji na základě uzavřené smlouvy určené ke splnění úkolu nebo zakládáním právnických osob podle obchodního zákoníku dvěma nebo více kraji. Smlouva je v písemné formě, musí být schválena zastupitelstvy daných krajů a musí splňovat určité podmínky. Například má smlouva určen minimální obsah, musí být vymezen předmět smlouvy, účastníci smlouvy, práva a povinnosti všech zúčastněných. Pokud je předmětem smlouvy stavba, je nutno ve smlouvě určit způsob využití stavby po jejím dokončení. Spolupráce krajů a obcí je řízena stejnými zásadami jako spolupráce krajů s ostatními kraji. Podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské řízení) není krajům umožněno být členem svazku obcí. [6], [35]

5.4 Partnerství měst

Partnerská spolupráce, nebo town-twinning, probíhá jako forma dlouhodobé mezinárodní spolupráce, která je založena na pravidelném setkávání zástupců měst a jejich občanů. Toto vše musí být podloženo oficiálním dokumentem nebo usnesením orgánů obce či města. Kooperace mezi partnerskými městy a obcemi má velký přínos v oblasti porozumění mezi národy a kulturami nebo stírání předsudků mezi národy. V rámci partnerské spolupráce probíhá také výměna myšlenek, názorů a zkušeností týkající se rozvoje měst, sociálních oblastí, životního prostředí, školství, fungování samosprávy nebo cestovního ruchu. Může se jednat také o podporu ekonomických vazeb svých podnikatelů s jejich protějšky v partnerských městech. Partnerství měst napomáhá zapojování občanů, odborníků nebo podnikatelů a navazování vztahů přátelských nebo profesních například mezi organizacemi, školami nebo samotnými občany. Dále také

zviditelňuje danou obec či město v zahraničí a podporuje tak turistický ruch, umožňuje spolupráci na projektech financovaných z programů EU, zvyšuje jazykovou vybavenost účastníků nebo přispívá k mírovému fungování národů v Evropě i ve světě. Partnerskou spolupráci rozlišujeme do několika skupin:

- formální (oficiální) partnerství – nutná dohoda či smlouva o spolupráci,
- spolupráce na společném projektu,
- neformální partnerství – lze uskutečnit bez podepsané dohody či smlouvy. [36]

Základem pro fungování partnerské spolupráce je porozumění a pochopení mezi subjekty, efektivní komunikace, jasně dané a srozumitelné cíle dané obsahem partnerství a zapojení občanů, sdružení zájmových či profesních do aktivit spojených s tímto druhem spolupráce. [36]

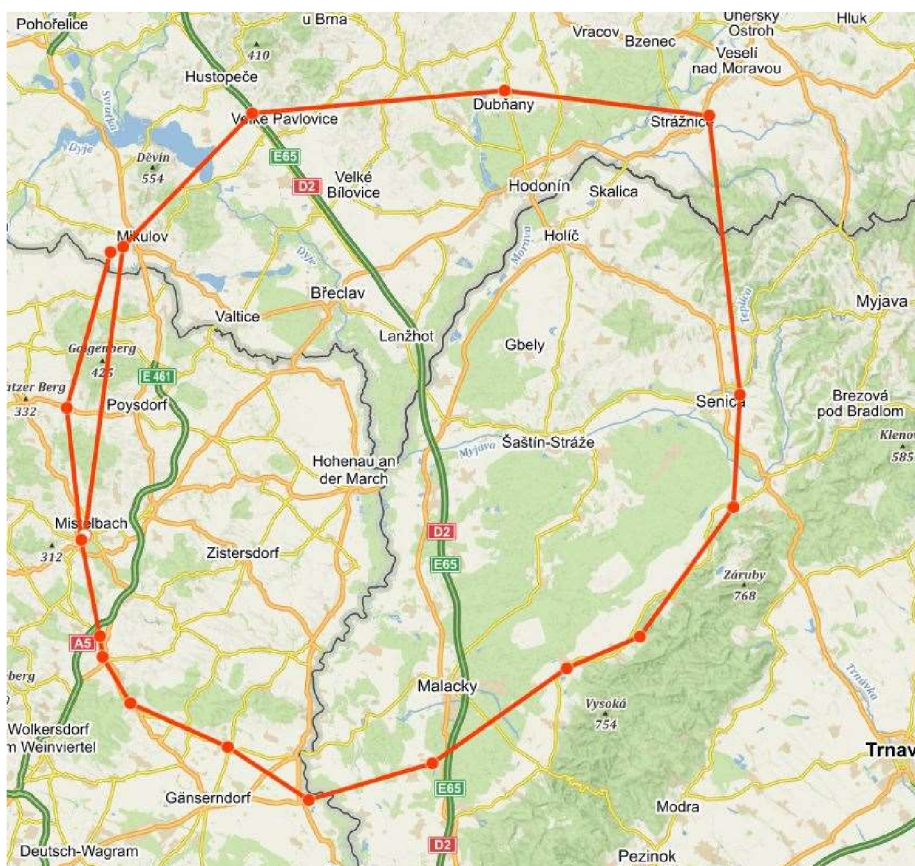
6 STANDARDNÍ SPECIFICKÝ VÝZKUM

Název a směr této diplomové práce byl zvolen na základě prováděného specifického výzkumu, kde nosným prvkem byla problematika přeshraniční spolupráce. Jednalo se o standardní specifický výzkum s názvem Analýza realitního trhu v přeshraničních regionech a označením FAST-S-19-5899. Cílem výzkumu bylo zanalyzovat trh v příhraničních oblastech, přeshraniční spolupráci v oblasti veřejných investic nebo podporu bydlení v jednotlivých státech. Projekt byl zaměřen na problematiku hledání a sledování faktorů, které mají vliv na cenu nemovitostí na realitním trhu v příhraničních oblastech a ovlivňující tak rozvoj těchto regionů. Zájmovými oblastmi byla Jižní Morava – Dolní Rakousy – Západní Slovensko (Tmavský a Bratislavský kraj). Tento projekt byl zpracováván pod vedením Ing. Zdeňka Krejzy, Ph.D., Ing. Gabriely Kocourkové, Ph.D. a Ing. Lucie Vaňkové, Ph.D. Projektový tým byl tvořen čtyřmi studentkami Bc. Marcelou Chromčákovou, Bc. Alexandrou Sečányovou, Bc. Dagmar Strouhalovou a Bc. Barborou Vrbasovou. Veškeré údaje prezentované v této části diplomové práce jsou zpracovávány celým týmem.

Pro zpracování tohoto projektu bylo nutné stanovit si postup, dle kterého bude specifický výzkum zpracováván. Jednotlivé kroky byly vymezeny takto:

1. určení okruhu zájmové oblasti od hraničního styku třech daných států,
2. vytvoření základního přehledu o obcích,
3. vytvoření rozšířeného přehledu informací o obcích,
4. vytvoření dotazníku,
5. rozesílání dotazníku do všech obcí v zájmové oblasti,
6. sběr dat pomocí online dotazníku,
7. hodnocení vrácených zodpovězených dotazníků.

Prvním krokem bylo tedy vymezení hranice zájmové oblasti. Od trojmezí České republiky, Slovenské republiky a Rakouska, kde se také stýkají hraniční vodní toky česko-rakouská Dyje a česko-slovenská Morava, byla vytyčena města, která byla vybrána jako zájmová. Tímto se vytvořila hranice pro oblast, která byla předmětem dalšího zkoumání. To znamenalo, že všechna města od trojmezí až po určené hranice každého jednotlivého státu bylo třeba vyhledat a vypsát. Pro ČR činil počet vybraných obcí celkem 43, za Slovenskou republiku se jednalo o 70 obcí a za Rakousko o 88 zájmových obcí. Hranice jsou vyobrazeny na obrázku 8.

Obrázek 8 – Hranice zájmové oblasti specifického výzkumu [37]

Druhým úkolem bylo zjistit základní údaje o obcích, které spadaly do zájmové oblasti. Co se týče těchto údajů, byly nejprve zpracovány informace o typu obce, zda se jedná o město, městys nebo obec, v tabulce značeno jako M, S, O. Dále šlo o rozlohu obce v hektarech a počet obyvatel žijících ve zkoumané obci. Takto byly řešeny obce ze všech tří států, které ležely v zájmovém okruhu. Už v této prvotní fázi bylo zjištěno, že nejlépe zpracované informační systémy má Česká republika a bylo tedy nejjednodušší zde data získat. Pro Slovenskou republiku bylo toto zjišťování nepatrně horší, ale vždy se informace nechaly nějakým způsobem dohledat. V případě Rakouska tyto informace bylo obtížné zjišťovat. I přes to, že se jednalo o nejzákladnější údaje, nebylo možné je přes webové stránky najít. Ukázka zpracované tabulky za ČR se základními údaji je v tabulce 6. Celé tabulky za všechny tři státy jsou v příloze 1 této diplomové práce.

Tabulka 6 – Ukázka základních údajů o obcích za ČR

Název obce	Typ obce	Rozloha (ha)	Počet obyvatel
Bořetice	O	914,06	1 292
Břeclav (orp, pou)	M	7 718,56	24 797
Bulhary	O	1 516,14	767
Hlohovec	O	895,77	1 309
Hrušky	O	1 591,22	1 575
Kostice	O	1 244,62	1 906
Ladná	O	1 005,88	1 242
Lanžhot	M	5 481,01	3 738
Lednice	O	3 126,99	2 293

Následujícím úkolem bylo rozšíření tabulky informací o všech vybraných obcích ve všech třech státech. V této fázi bylo potřeba doplnit tabulku například o údaje věkové struktury obyvatelstva, tedy jaký je počet obyvatelstva ve věku 0-14 let a ve věku 65 let a více. Zda je v obci školní zařízení pro děti předškolního a školního věku, zdravotnické zařízení, pošta, banka, obchody a služby, městský úřad, restaurace a stravovací zařízení, sportovní nebo kulturní zařízení. Zjišťováno také bylo jaká je dopravní obslužnost obce, zda je v obci zastávka městské hromadné dopravy, železniční nebo autobusová anebo je obec pokryta integrovaným dopravním systémem. Tyto možnosti jsou v tabulkách značeny jako MHD/ŽA/Ž/A/IDS. Zajímalo nás pokrytí obcí inženýrskými sítěmi, zda mají kanalizaci, vodovod a plynovod nebo také jestli obci hrozí povodňové riziko, kolikaletá voda 5/10/20/50/100/1000. Zkoumáno také bylo jaké je zaměření regionu, zemědělství nebo průmysl (Z/P), zda jsou v obci možnosti lázní, turistiky, agroturistiky nebo kultury a jaké negativní vlivy působí na obec samotnou a její blízké okolí. Jak již bylo zmíněno, to, co funguje v rámci České republiky, na to nelze spoléhat v jiných zemích. Například stránky Regionálního informačního servisu (risky.cz) nemají „sesterský“ web v rámci Slovenské republiky. Proto například informace o inženýrských sítích obcích Slovenské republiky, které neměly samotné obce na stránkách, byly zjišťovány pomocí mapových portálů, kde bylo nutné „projít“ každou jednu obec a hledat kanálové vpusti, šoupata a skříňky s HUP. Pro Rakousko bylo v případě inženýrských sítích postupováno stejným způsobem. Rozšířené tabulky s informacemi pro všechny tři zkoumané státy jsou v příloze 2.

Dalším krokem bylo vytvořit dotazník, který obsahoval 19 otázek týkajících se například pracovních příležitostí, přeshraniční spolupráce rozvoje obcí po stránce demografické a ekonomické, dopravní obslužnosti a vybavenosti obcí, kulturního a společenského života, možností trávení volného času a typů objektů určených pro bydlení nebo rekreaci.

Dotazník byl následně rozeslán do všech hodnocených obcí. Odkaz pro vyplnění dotazníku byl do obcí rozeslán dne 8.7.2019 pomocí e-mailové pošty společně

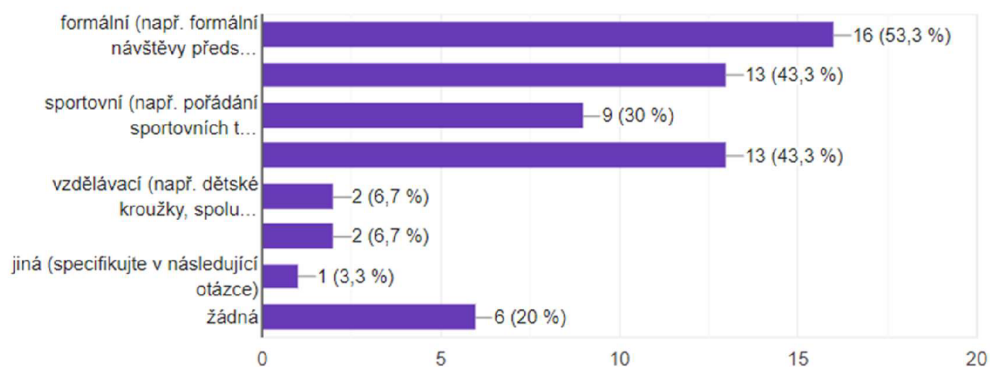
s průvodním textem o práci na výzkumu pro přípravu projektu zaměřeného na analýzu cen nemovitostí a vlivů, které mohou mít vliv na její výši v příhraničním regionu Jižní Morava – Dolní Rakousy – Západní Slovensko (Třnavský a Bratislavský kraj). Obce byly žádány o zodpovězení dotazníku nejpozději do 19.7.2019. V této první vlně rozesílání se mělo za to, že počet navrácených dotazníků nebyl tolik úspěšný, a proto proběhla druhá vlna rozesílání dotazníku. Vzor dotazníku, který byl rozeslán do obcí je v příloze 3 této diplomové práce.

Dotazník byl tvořen online, takže bylo možné v průběhu sledovat jaké odpovědi z obcí přicházejí. Na základě zodpovězených otázek si lze udělat obrázek o jednotlivých obcích a lze provést vyhodnocení. V rámci odpovědí byly tvořeny grafy, které ilustrovaly odezvy dotazovaných obcí. Pro Českou republiku bylo k dispozici 30 vyplněných dotazníků a pro Slovensko 35. Co se týče Rakouska, tak námi zasláný dotazník vyplnily pouze 3 obce.

Kompletní zodpovězené dotazníky pro Českou republiku, Slovenskou republiku a Rakousko jsou v Příloze 4 této diplomové práce. Pro účely této práce zde budou vyhodnoceny pouze odpovědi na otázky č. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, které souvisejí s tématem této diplomové práce.

První otázkou dotazníku, která souvisí s předmětem práce, byla otázka číslo 4. V jaké oblasti jste navázali spolupráci s obcemi přes hranice? (lze vybrat více možností)

- formální (např. formální návštěvy představitelů obce, vzájemné kontakty, ...)
- kulturní (např. pořádání kulturních akcí – hody, ples, ...)
- sportovní (např. pořádání sportovních turnajů, ...)
- investiční (např. budování cyklostezek, informačních center, ...)
- vzdělávací (např. dětské kroužky, spolupráce škol, ...)
- bezpečnostní (např. integrovaný záchranný systém, dobrovolní hasiči, ...)
- jiná (specifikujte v následující otázce)
- žádná

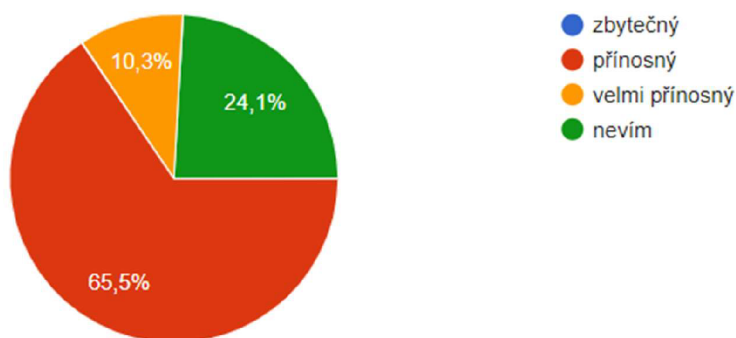
Graf 4 – Oblasti spolupráce s obcemi přes hranice

V otázce byly obce dotazovány ohledně oblasti navazované přeshraniční spolupráce. V příslušném grafu lze vidět, že nejčastěji se jedná o spolupráci formální, kterou z možností vybralo 16 obcí. Musí být bráno v potaz, že obce měly možnost zvolit více odpovědí. Druhou nejčastější zvolenou odpovědí byla, se stejným počtem odpovědí zvolena spolupráce kulturní nebo investiční. Tyto oblasti spolupráce se týkaly 13 ze 30 obcí. Devět obcí zvolilo, že u nich probíhají přeshraniční spolupráce v rámci sportu-pořádání sportovních aktivit, turnajů. Dvakrát byla zvolena možnost vzdělávací spolupráce mezi obcemi přes hranice a dvakrát možnost bezpečnostní spolupráce. Jedna obec zvolila možnost jiná oblast spolupráce. Avšak při otázce č. 5 „Pokud jste odpověděli v předchozí otázce možnost „jiná“, specifikujte jaká“, odpověď uvedena nebyla. V případě 6 obcí bylo zodpovězeno, že nejsou zapojeny do žádné přeshraniční spolupráce, což se projeví u odpovědí na otázky č. 6, 7 a 10.

Následovala otázka číslo 5. Pokud jste odpověděli v předchozí otázce možnost „jiná“, specifikujte. Jak již bylo výše zmíněno, i přes to, že jedna obec uvedla v otázce č. 4 možnost „jiná“, zde už odpověď uvedena nebyla. Zde tedy není žádná informace.

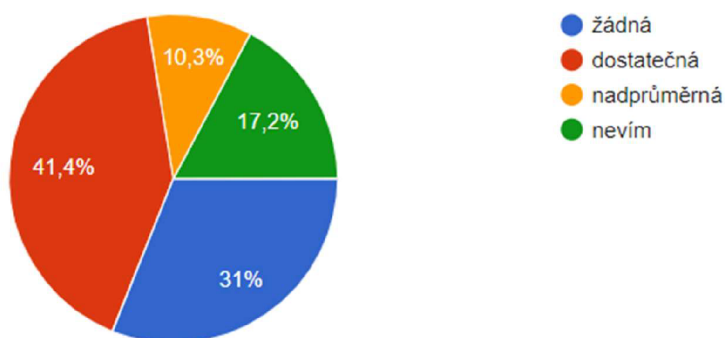
V případě otázky číslo 6. Jak hodnotíte přínos spolupráce s obcemi přes hranice? Obce měly možnost vybírat z odpovědí, že přínos je zbytečný, přínosný, velmi přínosný nebo vybrat odpověď nevím.

Graf 5 – Přínos spolupráce s obcemi přes hranice

Další otázkou našeho dotazníku rozeslaného do obcí bylo, jak hodnotí přínos spolupráce s obcemi přes hranice. V případě 19 obcí, což činí 65,5 % ze 30 dotazovaných obcí, odpovědělo, že tyto spolupráce jsou přínosné. Zhodnocení, že přeshraniční spolupráce je velmi přínosná, provedlo 10,3 % obcí. Žádná obec nedefinovala spolupráci s obcemi přes hranice jako zbytečnou. V případě zelených 24,1 %, je odpovědí na položenou otázku „nevím“ z toho důvodu, že tento počet obcí odpovídá 6 obcím, které v předešlé otázce odpovídaly, že nenavázaly žádnou spolupráci s obcemi přes hranice.

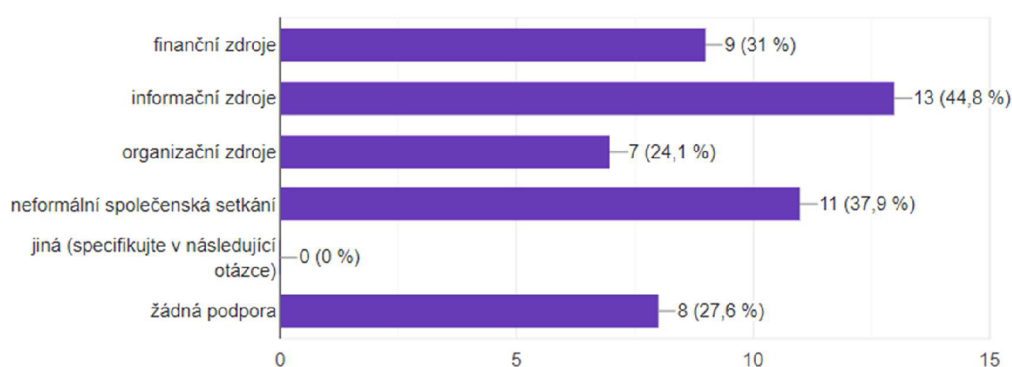
Dále byla řešena otázka 7. Jak hodnotíte podporu veřejných institucí při navazování přeshraniční spolupráce?

Graf 6 – Podpora veřejných institucí při přeshraniční spolupráci

Otázka číslo 7 byla zaměřená na podporu veřejných institucí při navazování přeshraniční spolupráce. Možnost odpovědi dostatečná podpora od veřejných institucí zvolilo 41,4 % obcí, tedy 12 obcí z celkového počtu 30 dotazovaných. Na tuto otázku 10,3 % obcí odpovědělo, že hodnotí tuto podporu jako nadprůměrnou. Velké procento obcí, konkrétně 31 %, uvedlo, že v jejich případě žádná podpora od veřejných orgánů nepřišla. V případě zelených 17,2 %, je odpovědí na položenou otázku „nevím“ z toho důvodu, že tento počet obcí odpovídá 6 obcím, které v otázce č. 4 odpověděly, že nenavázaly žádnou spolupráci s obcemi přes hranice.

Následně byla hodnocena otázka 8. Jakou formou probíhala a probíhá podpora veřejných institucí při navazování přeshraniční spolupráce? (lze vybrat více možností)

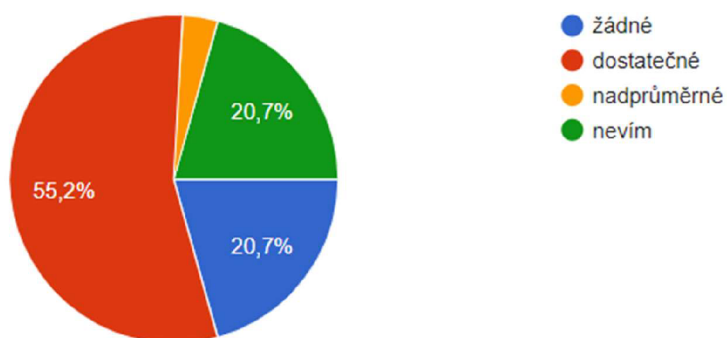
Graf 7 – Forma podpory veřejných institucí při přeshraniční spolupráci

Následující dotaz byl na formu podpory veřejných institucí při navazování spolupráce s obcemi přes hranice. Musí být bráno v potaz, že obce měly i zde možnost zvolit více odpovědí. Pomoc od veřejných organizací formou financí zvolilo 31 % obcí, což činí

9 z celkového počtu 30 obcí. Nejčastější volbou byla možnost odpovědi informační zdroje, kterou zvolilo 13 obcí. Hned další nejčastější odpovědí bylo zvolení možnosti pomoci s neformálními společenskými setkáními, kterou vybralo 11 obcí, což je 37,9 %. Organizační zdroje byly formou pomoci od veřejných institucí pro 7 obcí. V případě odpovědi na tuto otázku „žádná“ se jednalo o obce, které využily stejnou odpověď i v předešlé otázce.

Následovala otázka číslo 9. Pokud jste odpověděli v předchozí otázce možnost „jiná“, specifikujte. Vzhledem k tomu, že ani jedna z obcí nevyužila v předešlé otázce možnost odpovědi „jiná“, odpadla proto tedy tato otázka, kde byla požadována specifikace.

Obce byly dále dotazované také na otázku 10. Jak hodnotíte možnosti získání projektů ve spolupráci s obcemi přes hranice?

Graf 8 – Možnosti získání projektů ve spolupráci s obcemi přes hranice

V této otázce byly obce dotazovány, jak by zhodnotily možnost získání projektů ve spolupráci s obcemi přes hranice. Jako dostatečnou tuto možnost zhodnotilo 55,2 % obcí, přesněji tedy 16 obcí ze 30. Možnost získání projektů přeshraniční spolupráce posoudila jedna obec jako nadprůměrnou. Opověď „nevím“ a odpověď „žádné“ zvolilo u každé 6 obcí. Tedy 20,7 % obcí z dotazovaných. Důležité je zmínit, že už na otázku č. 4 v jaké oblasti obce navázaly spolupráci s obcemi přes hranice, bylo od 6 obcí uvedeno, že nenavazovaly žádnou takovou spolupráci. Z toho důvodu jsou zde odpovědi trochu ovlivněné.

Během standardního specifického výzkumu bylo dosaženo stanovených cílů a práce na něm byla tedy ukončena. Na základě vypracovaných tabulek a získaných odpovědí v rámci dotazníkového šetření byla utvořena představa o obcích v Čechách, na Slovensku a v Rakousku. Vybrané získané údaje budou využity při zpracování praktické části této diplomové práce.

7 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO REGIONU

Na základě prováděného standardního specifického výzkumu byl pro účely této diplomové práce vybrán Jihomoravský kraj, který je dále blíže popsán. Jihomoravský kraj (JMK) zabírá jihovýchodní část České republiky a jeho zahraničními sousedy jsou Rakousko a Slovensko. Přičemž sousedí s dalšími pěti kraji ČR. Ústředním městem kraje, které je zároveň i druhé největší město České republiky, je Brno. Zde se soustřeďují orgány justice a ekonomické a správní centrum. Brno se stalo městem univerzit a také centrem veletrhů ve střední Evropě. Ty zde mají dlouholetou tradici a ročně sem přijíždí přes jeden milion lidí z celého světa. [38]

Se svou rozlohou 7 188 km² jihomoravský kraj zaujímá přibližně 9 % území České republiky. V jihomoravském kraji žije 1 187 667 obyvatel. Jihomoravský kraj zahrnuje 673 obcí a 49 měst a nejnižším bodem kraje je soutok řeky Moravy a Dyje (150 m.n.m). V jihomoravském kraji je výborná dopravní dostupnost a také disponuje strategickou polohou na křižovatce transevropských sítí, ať už silničních nebo železničních dálkových tras. Ty jsou důležitými spojnicemi západní Evropy s východní a severní s jižní. Tento kraj má výrazný ekonomický potenciál. V posledních letech se projevil nárůst podnikatelských subjektů v oblasti počítačové technologie, telekomunikací nebo vývoje softwaru. Ze strany JMK je významná i podpora rozvoje technologických a biotechnologických inkubátorů, které jsou určeny pro začínající firmy. Pro kraj je typické vinařství a množství malých producentů vína a vinných sklepů, proto 90 % plochy vinic celé ČR lze nalézt právě v tomto kraji. Jihomoravský kraj je bohatý na kulturní, přírodní, historické památky, tradice a folklór nebo množství cyklotras. [38]

Obrázek 9 – Jihomoravský kraj [39]

Z navracených dotazníků, které byly rozeslány v rámci standardního specifického výzkumu do obcí Jihomoravského kraje, byla vybrána obec Mikulčice. Tato obec nám odpověděla, že navazují spolupráci přes hranice. Následně byl vybrán konkrétní projekt, který bude řešen v kapitole 8.4. Mikulčice jsou obec v Jihomoravském kraji a spadají do okresu Hodonín. Blízkým zahraničním sousedem je Slovensko a slovenská obec Kopčany. Obec Mikulčice se rozkládá na 1 530 hektarech a přibližně v 623 domech zde žije 1 961 obyvatel. Mikulčice jsou především zemědělskou obcí a velkou tradici zde má vinařství. Obec je držitelem ceny za příkladný vztah ke kultuře, její podporu, propagaci a trvalou ochranu kulturního dědictví regionu. Na základě provedeného specifického výzkumu bylo o obci Mikulčice zjištěno, že je zde mateřská škola a základní škola. Dále pošta, obchod, sportovní a kulturní zařízení. V Mikulčicích je provedena kanalizace, vodovod a plynovod. Obec se nenachází v záplavovém území a dopravní obslužnost je zde zajištěna pomocí autobusové a železniční dopravy. Bohužel zde chybí zdravotnické zařízení. V blízkosti je přírodní rezervace Skařiny, Slovanské hradiště (archeologické naleziště) nebo spousta cyklostezek. Všechny tyto atrakce lákají návštěvníky do blízkosti této obce. Spolupráce obce Mikulčice a slovenské obce Kopčany řeší projekt Památky Velké Moravy a ten má za cíl dynamický rozvoj kultury a turistiky po obou březích řeky Moravy. Na obrázku 10 je znázorněna obec Mikulčice. [40], [41]

Obrázek 10 – Mikulčice [37]

8 MOŽNOSTI ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE VE VAZBĚ NA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCI

Jak již bylo zmíněno v kapitole 5, pokud je řečeno přeshraniční spolupráce, je možností více. Může se jednat jak o spolupráci mezi jednotlivými regiony přes hranice států anebo pouze o spolupráci přes hranice sousedních regionů či krajů pouze v rámci ČR.

8.1 Spolupráce Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj navazuje pravidelně meziregionální spolupráce s kraji ČR. Například s krajem Vysočina je to spolupráce velice úzká. Ukázkou lze uvést spolupráci těchto dvou krajů v případě zrušené autobusové linky z Bystřice nad Pernštejnem (Vysočina) do Brna. Jihomoravský kraj vyposlechl starosty a začal tuto situaci řešit s Krajem Vysočina. Na základě toho lze uvést do provozu linku z Bystřice do Tišnova, odkud na Brno budou cestující pokračovat vlakem. Důležité bylo skloubení pomoci sousednímu kraji a vyhnutí se zbytečnému zahlcení centra Brna autobusy. Co se týče financování tohoto projektu, budou se dělit Jihomoravský kraj s Vysočinou s tím, že každý region bude platit provoz spoje na svém území. Finanční podíl JMK činí přibližně 2 miliony Kč za rok. [42]

Dále Jihomoravský kraj navazuje meziregionální spolupráce jak v rámci EU, tak i celého světa. S tím, že oblastí, se kterými je JMK v součinnosti je hned několik:

Bjelovarsko-Bilogorská župa (Chorvatsko), Provincie Biskajsko (Španělsko), Dolní Rakousko (Rakousko), Chanty-Mansijský autonomní okruh (Ruská federace), Leningraadská oblast (Ruská federace), Lodžské vojvodství (Polsko), Nižegorodská oblast (Ruská federace), Provincie Bergamo (Itálie), Provincie Hainan (Čínská lidová republika), Provincie Jižní Kjongsang (Jižní Korea), Provincie Utrecht (Nizozemsko), Region Varna (Bulharsko), Stát Georgia (Spojené státy americké), Šumadijský okruh (Srbsko), Kaunaský kraj (Litva), Lichtenštejnské knížectví, Lvovská oblast (Ukrajina), Provincie Guangdong (Čínská lidová republika), Provincie Hebei (Čínská lidová republika), Region Toskánsko (Itálie), Republika Tatarstán (Ruská federace), Střední Franky (Německo), Zadarská župa (Chorvatsko), provincie Sfax a Bizerte (Tuniská republika). [43]

Nejbližším sousedem, se kterým se realizují přeshraniční spolupráce je Slovensko, a především Bratislavský samosprávný kraj, Trenčínský samosprávný kraj a Trnavský samosprávný kraj.

8.2 Realizované projekty v rámci přeshraniční spolupráce se Slovenskou republikou

Co se týče přeshraniční spolupráce přes hranice dvou či více států, lze jako příkladem uvést tyto projekty realizované JMK ve spolupráci s přeshraničním partnerem Slovenská republika za období 2017-2019:

Posílení přeshraniční spolupráce bezpečnostních složek pro efektivnější prevenci rizik a společné potírání kriminality – tento projekt vytváří dobré podmínky pro efektivní spolupráci českých a slovenských orgánů policie v boji proti přeshraniční kriminalitě a ilegální migraci. Vedoucím partnerem je Krajské ředitelství policie JMK a hlavním přeshraničním partnerem je Ministerstvo vnitra Slovenské republiky. Celkový rozpočet na tento projekt činí 395 574 EUR. Z fondů EFRR je uvolněno 85 %, tedy 336 237,90 EUR. Slovenská republika se podílí 18 761,10 EUR a z českých veřejných zdrojů půjde 40 575,00 EUR. [47]

Poznávejme aktivně a společně příhraniční regiony – projekt má za cíl zvýšit atraktivitu kulturního a přírodního dědictví a zvýšení tak potenciálu cestovního ruchu v přeshraničních regionech. Vybudována byla cyklotrasa v délce 4, km ze slovenské strany na českou. Vedoucím partnerem bylo město Gbely a hlavním přeshraničním partnerem byla obec Tvrdonice. Celkový rozpočet projektu činil 570 182,64 EUR. Z fondu EU byly poskytnuty prostředky ve výši 484 655,24 EUR, což činilo 85 % ze způsobilých výdajů. Slovenská republika poskytla finanční prostředky ve výši 52 802,87 EUR a 32 724,53 EUR šlo českých z veřejných zdrojů. [47]

Zámecké zahrady v Holíči – I. Etapa – jedná se o revitalizaci zámeckých zahrad v Holíči ve spojení s realizací propagace příhraničních zahrad a parků a tím zvýšení atraktivnosti kulturního a přírodního dědictví. Vedoucím partnerem je město Holíč a hlavním přeshraničním partnerem je organizace Průvodce parkem, z.s. Celkový rozpočet na tento projekt je ve výši 538 921,02 EUR. Z evropského fondu EFRR bylo povoleno 85 % z celkových způsobilých výdajů a zbytek financování byl řešen jako spolufinancování, z rozpočtu SR anebo z vlastních zdrojů. [47]

Česká cesta – cílem projektu je kladení důrazu na historii přeshraničních regionů za existence fenoménu historické České cesty. Projekt se zabývá rekonstrukcí letohrádku, zřízení muzea v něm a revitalizací a rozšířením expozice v muzeu v Kloboukách u Brna. Vedoucím partnerem je město Senica a hlavním přeshraničním partnerem je město Klobouky u Brna. Celkový rozpočet na tento projekt je 1,5 milionu EUR. Přičemž z 85 % budou způsobilé výdaje zafinancovány z EFRR, 0,2 mil. EUR půjde ze státního rozpočtu nebo pomocí spolufinancování. [47]

Regionální poradenské centrum SK-CZ – poradenské centrum pro realizaci projektů přeshraniční spolupráce. Přeshraničními partnery projektu jsou Jihomoravský kraj a Třnavský samosprávný kraj. Celkový rozpočet tohoto projektu činí 246 995 EUR. Tento projekt bude dále rozebrán v kapitole 8.3.1. [47]

Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice-Kopčany – tento projekt je zaměřen na propojení dvou přeshraničních obcí a umožnění tak propojení památek a přírody za pomoci dvou národních cyklostezek. Celkové předpokládané výdaje projektu činí 3 796 790,57 EUR. Tento projekt bude dále rozebrán v kapitole 8.4. [47]

8.2.1 Regionální poradenské centrum SK-CZ

Pro správné řízení přeshraniční spolupráce a projektů řízených přes hranice bylo nutno realizovat projekt Regionálního poradenského centra, kde by byla možnost vhodné koordinace projektů přes program INTERREG V-A SK-CZ. [48], [49]

Projekt je podpořen programem INTERREG V-A SK-CZ 2014-2020, který se zaměřuje na regionální a místní projekty s evidentním přeshraničním významem. Vedoucím partnerem projektu je Třnavský samosprávný kraj a hlavním přeshraničním partnerem projektu je Jihomoravský kraj. Cílem tohoto projektu je za součinnosti Třnavského samosprávného kraje a Jihomoravského kraje rozvíjet přeshraniční spolupráci. V rámci tohoto projektu se všem zainteresovaným stranám poskytují informace o možnostech podpory, přeshraniční spolupráce, poskytují se informace k vyhlášeným výzvám a informace, které souvisí s předkládáním žádostí o nenávratný finanční příspěvek, konzultace projektových záměrů, pomoc s hledáním projektových partnerů a poskytuje se podpora při realizaci přeshraničních aktivit. Informovanost v území je zvyšována za pomoci školení a vytvářené databáze, konzultací a poskytovaného poradenství. Tento projekt přispívá k vylepšování přeshraniční spolupráce a k tvorbě nových partnerství. Projekt Regionálního poradenského centra se začal realizovat 1.9.2017 a plánované dokončení tohoto projektu se počítá na 31.8.2021. Tento projekt je zacílený především na zaměstnance místní a regionální samosprávy a podnikatelské subjekty, které působí v přeshraničním regionu. [48], [49]

Celkový rozpočet tohoto projektu činí 246 995 EUR, tedy přibližně 6,7 milionu Kč. Evropská unie z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) uvolní zdroje ve výši 85 %, tedy 209 945,74 EUR (5 668 534,98 Kč). Zbývá finanční spoluúčast byla rozdělena mezi JMK a TTSK. Pro třnavskou část se jednalo o 10 % prostředků z národních zdrojů (12 349,74 EUR) a 5 % ze zdrojů samotného žadatele, tedy TTSK (6 174,89 EUR). V případě JMK se jednalo o 5 % finančních prostředků poskytnutých z národních zdrojů (6 174,89 EUR) a 10 % z krajského rozpočtu (12 349,74 EUR). [48], [49]

Přes projekt Regionálního poradenského centra SK-CZ prošel i projekt Lávka přes řeku Moravu, který je dále řešen v kapitole 8.4.

8.3 Další možnosti spolupráce s obcemi přes hranice

Další možností je kombinace spolupráci s obcemi přes hranice. Tím je myšleno navázání kontaktů s jiným krajem v rámci ČR a s regionem přes hranice zároveň. Příkladem lze uvést projekt, který zastupuje tzv. měkké projekty, které jsou neinvestiční, podporují realizaci činností a pořízování majetku je pouze podpůrnou záležitostí. Jedná se o projekt Společná přeshraniční spolupráce ve zdravotnictví Dolní Rakousko – Jihomoravský kraj – Jihočeský kraj. Vedoucím partnerem projektu je Niederösterreichischer Gesundheits- und Sozialfonds (Zdravotní a sociální fond Dolního Rakouska) a hlavním přeshraničním partnerem je Jihomoravský kraj a Jihočeský kraj. Předmětem projektu je rozvíjení přeshraniční spolupráce v oblasti poskytování zdravotních služeb nemocnic a spolupráce při zajišťování akutní zdravotní péče prostřednictvím zdravotní záchranné služby (ZZS). Momentálně je zdravotní péče organizována na národní úrovni a končí na hranici státu, kdy jednotlivé kraje využívají vždy jen svých vlastních zdrojů i přes to, že by v některých případech bylo poskytnutí zdravotní služby z druhé strany hranic rychlejší. Společná přeshraniční spolupráce ve zdravotnictví má za cíl umožnit obyvatelům příhraničního regionu využívat zdravotnických služeb na obou stranách hranic. Tento projekt se týká například řešení o zajištění přeshraničních letů letecké záchranné služby z Brna nebo aplikaci Záchranka, která funguje i v Rakousku a čeští turisté se tak mohou dovolat na tísňovou linku 155 a přivolat si pomoc podobně jako v České republice. Projekt spolupráce upravuje podmínky a způsoby ohledně organizace ZZS, provádění zásahu, nasazení dopravních prostředků, postupu během převozu a při příjmu pacienta, vyúčtování a úhrady nákladů nebo postupy pro komunikaci. Za pomoci rozvoje přeshraniční spolupráce by tento projekt mohl přispět ke zkrácení dojezdových časů vozidel ZZS. Tento projekt je zakládán na vizi, že zdraví nezná hranice a spolupráce v oblasti zdravotnické záchranné služby mezi všemi partnery je nevyhnutelná v důsledku geopolitických změn ve střední Evropě. [44], [45]

Délka trvání tohoto projektu je od 01.04.2016 do 30.06.2019. Předpokládané celkové výdaje projektu jsou ve výši 788 253,91 EUR, kdy se bude Jihomoravský kraj podílet za příspěví 251 735,00 EUR. Způsobilé výdaje projektu za českou část budou ve výši 85 % financovány z prostředků EFRR a ze státního rozpočtu ČR půjde 5 %. Jihomoravský kraj bude z vlastních zdrojů financovat 10 % ze způsobilých výdajů a nezpůsobilé výdaje projektu. [46]

8.4 Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice-Kopčany

Na základě programu INTERREG V-A Slovenská republika – Česká republika. Ve spolupráci Jihomoravského kraje a Trnavského samosprávného kraje je podporována dlouhodobá snaha o vytvoření česko-slovenského přeshraničního Archeoparku Mikulčice-Kopčany. Úlohu vedoucího partnera zastává Jihomoravský kraj a hlavního přeshraničního partnera Trnavský samosprávný kraj. V rámci tohoto projektu se jedná o snahu propojení památek Velkomoravské říše, unikátní přírody a krajinného rázu a spojení dvou národních sítí cyklostezek. Tento projekt má za cíl zatraktivnit kulturní dědictví za pomoci vybudování bezpečného propojení mezi Mikulčicemi a Kopčany pro cyklo turisty, pěší turisty i místní obyvatele. Návštěvníky sem bude lákat unikátní lokalita památek slovanského hradiště Velké Moravy, které jsou spojené s počátky křesťanství.

Tento projekt se týká výstavby lávky v délce 143 metrů přes řeku Moravu, která kopíruje hranice mezi Českou a Slovenskou republikou, a vybudování navazujících přístupových komunikací v celkové délce 3,1 kilometru s vyznačením 8,5 kilometru dlouhé nové cyklostezky, která bude napojena na již existující infrastrukturu. Veškeré informace o projektu jsou čerpány z projektové dokumentace a technických zpráv projektu viz [50].

Konkrétněji jde o toto členění stavby:

SO 101 – PŘÍSTUPOVÁ KOMUNIKACE,

SO 102 – ÚPRAVA PRAVOSTRANNÉ HRÁZE V HRÁZOVÉM KM 94,681 AŽ 95,220,

SO 103 – ÚPRAVA LEVOSTRANNÉ HRÁZE V HRÁZOVÉM KM 94,681 AŽ 95,220,

SO 111 – MOBILIÁŘ,

SO 201 – LÁVKA PŘES MORAVU.

Obrázek 11 – Znázornění umístění stavebních objektů projektu Lávky [50]

Objekt SO 101 - Přístupová komunikace byla realizována jako odhumusování stávajícího povrchu, urovnání a uválcování. Následně byla navezena vrstva 150 mm štěrku frakce 0/32, ta byla uválcována. Následovala vrstva dalších 100 mm mechanicky zpevněného kameniva, opět frakce 0/32, která byla také uválcována. Poslední vrstva byla tvořena vápennou prosívkou narůžovělé barvy frakce 0/4 mm v tloušťce vrstvy 40 mm. Tato vrstva byla urovnána, navlhčena a zavibrována. Celková tloušťka konstrukce přístupové komunikace činí 290 mm a měla by vydržet jak cyklistický provoz, na který je plánovaná, tak na občasný pojezd vozidel do hmotnosti 3,5 t. V jednom úseku cyklostezky je kamenný brod přes suché koryto odvodňovací rýhy. Ten je zhotoven na ploše 61 m² z lomového kamene tloušťky 200 mm, který je kladen na sucho do štěrku lože tloušťky 100 mm. Tato komunikace je vybavena svislým dopravním značením.

Obrázek 12 – Foto přístupové komunikace přes kamenný brod [50]

Objekt SO 102 – Úprava pravostranné hráze v hrázovém úseku 94,681 až 95,220 spočívala v napojení na svém začátku na stávající komunikaci lesní cesty a vedla k nájezdu na hráz a následně na nově navrženou lávku přes řeku Moravu na území České republiky. Cyklostezka byla řešena jako zpevněná s živičným povrchem. Celkovou šířku zpevněné cyklostezky tvoří dva jízdní pruhy v šířce 2 x 1,5 m. Konstrukci nájezdu na hráz je tvořena povrchem z asfaltového betonu a odpovídá požadavkům pro občasný pojezd vozidly o hmotnosti 25 t. Společně s provedením cyklostezky bylo provedeno osazení svislého dopravního značení a bezpečnost na stezce je zajištěna celkovým prostorovým řešením.

Objekt SO 103 – Úprava levostranné hráze v hrázovém úseku 94,681 až 95,220 slouží jako smíšená komunikace pro pěší a cyklisty. Tento objekt se napojuje na stávající komunikaci a pokračuje až k napojení na novou lávku přes řeku Moravu na území Slovenské republiky. I tato cyklostezka je zhotovena jako zpevněná komunikace se zpevněným živičným povrchem a jsou zde dva jízdní pruhy v šířce 2 x 1,5 m. Nájezd k objektu SO 201 – Lávka přes řeku Moravu je tvořen z asfaltového betonu a splňuje požadavky na občasný pojezd vozidel o hmotnosti 25 t. Bezpečnost provozu je zajištěna celkovým prostorovým řešením a je zde osazeno svislé dopravní značení.

Objekt SO 111 – Mobiliář je tvořen vybavením nezbytným pro fungování stavebních objektů. Jedná se o odpadkové koše umístěné u nájezdu na lávku přes řeku Moravu o objemu 200 l nebo směrové tabule z polyuretanu o rozměrech 400x140 mm, které budou umístěné v průběhu cesty na obou stranách lávky. Dále je objekt lávky opatřen ozdobnými deskami s historickými znaky Velkomoravské říše, kterých je na lávce použito celkem 12. Při vjezdech na lávku na české i slovenské straně jsou osazeny informační tabule z bronzu.

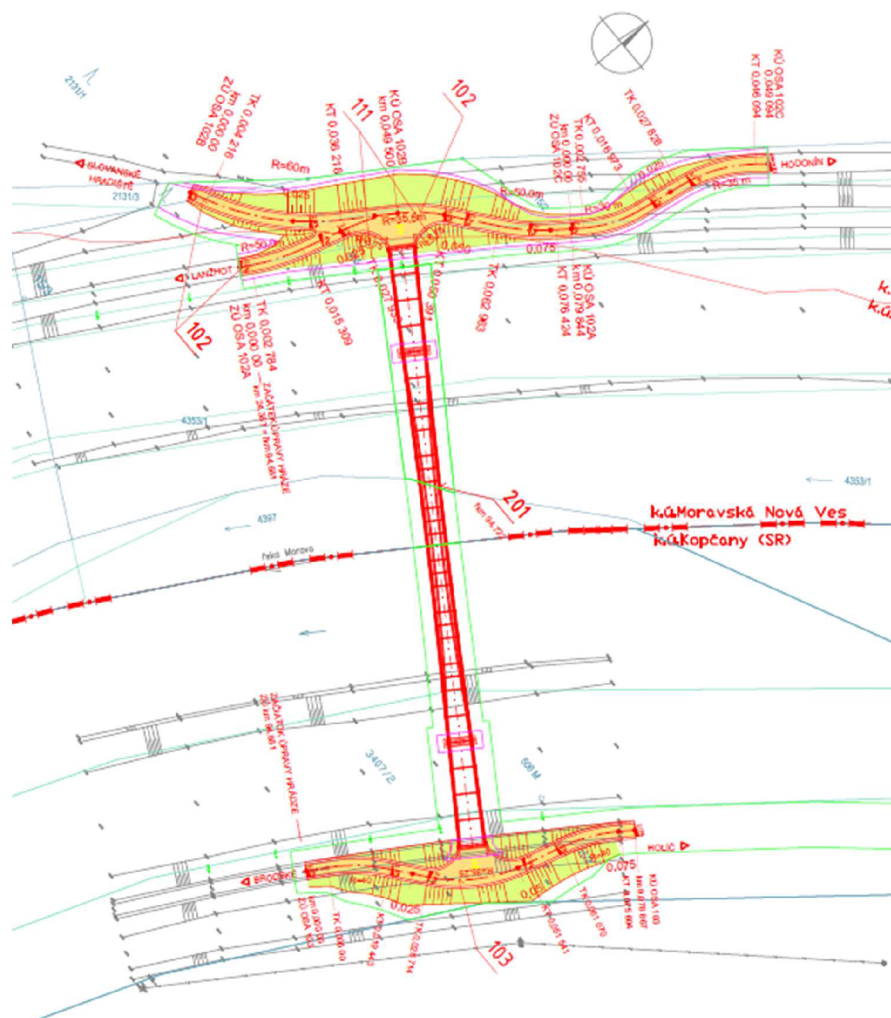
8.4.1 Objekt SO 201 Lávka přes řeku Moravu

Projekt se týkal především výstavby samotné lávky přes řeku Moravu, která opisuje státní hranici mezi Českou a Slovenskou republikou. Výstavba lávky umožňuje lepší přístupnost archeologického parku Mikulčice – Kopčany.

Projekt výstavby lávky se potýkal s různými překážkami, které se v průběhu vyskytovaly. V blízkosti výstavby se nacházela ptačí rezervace, a proto se hned na začátku musela poloha lávky posunout ve směru toku řeky Moravy. Stavba na základě ekologických důvodů mohla probíhat jen v části roku. Dále se musely zkoordinovat zájmy splavnosti řeky s omezením v souvislosti s protipovodňovou ochranou. Provádění zemních prací bylo omezeno na období 15.8. – 1.1. a mechanizace se nesměla pohybovat v lese v období 15.3. – 15.7.

V blízkosti lávky proti proudu řeky je přírodní rezervace Skařiny. Po proudu řeky je zdroj pitné vody. Stavba se nachází ve II. ochranném pásmu vodního zdroje. Bylo tedy nutné zajištění ochrany podzemních a povrchových vod, půdy a horninového prostředí před únikem ropných látek na staveništi a na příjezdových cestách. Ochrana spočívala v pravidelné ochraně mechanismů, nákladních automobilů a kontrole staveniště. Podmínkou tedy bylo používat technicky vyhovující automobily a stavební mechanismy s ekologickou náplní. Automobily a další zařízení nesměly parkovat v ochranném pásmu vodního zdroje a musely být vybaveny havarijní soupravou pro případ úniku závadných látek. Dále bylo nutné respektovat ustanovení Režimu činnosti v pásmech hygienické ochrany skupinového vodovodu Podluží. Zahájení stavebních prací bylo nutné včas nahlásit na Povodí Moravy, s.p.

KOORDINAČNÍ SITUACE M 1:1000

Obrázek 13 – Koordinační situace projektu Lávky [50]

Dle průvodní zprávy se lávka navrhovala jako ocelová konstrukce, kde je ocelobetonová podlaha mostovky spřažena se zbytkem ocelové konstrukce. Zábradlí bylo tvořeno hlavními nosníky a má výšku 1 300 mm. Lávka má šířku 3,5 m a je vodorovná v příčném směru. V podélném směru podlaha stoupá přibližně do jedné třetiny rozpětí, opisuje odtud výškový oblouk o poloměru 251 m až do dvou třetin lávky a pak opět klesá ke druhé straně břehu řeky Moravy. Na lávku přes říční tok navazuje břehová hráze, po které vede cyklostezka. Na české straně toku Moravy cyklostezka bude postupným stoupáním navazovat na lávku, před kterou bude vybudována křižovatka tvaru K. Na slovenském břehu bude cyklostezka stoupat k lávce terénní vlnou, kde bude křižovatka ve tvaru T.

Spodní stavba lávky je založena na hlubinných pilotách o průměru 630 mm, jejichž délka je 14 m pod opěrami a 12 m pod pilíři. Piloty jsou zhotovované ve vrstvách ulehklých písků a štěrkopísků, které přecházejí do jílovitých vrstev. Na pilotách jsou vybetonovány základy, pilíře a opěry. Opěry lávky jsou zhotovované až za hráz řeky Moravy, aby se do tohoto tělesa zasahovalo co nejméně. Opěry jsou tvořeny základovou betonovou deskou z betonu C 25/30, ostatní části opěr jsou z betonu C 30/37. Pilíře jsou umístěny mimo koryto řeky, zhotoveny z betonu C 30/37, tloušťka jejich stěny je 1 200 mm se zaoblenými čely. V pohledu jsou pilíře lichoběžníkového tvaru a navazují na oblouky nosné konstrukce.

Nosná konstrukce lávky je navržena jako dvojice příhradových nosníků zesílených ocelovým obloukem s ocelovými závěsy. Celková délka lávky je 140 m, výška příhradových nosníků je 1,74 m vzepětí oblouku v nejvyšším místě dosahuje 7,4 m. Celková průchozí šířka prostoru mostu činí 3,5 m. Osová vzdálenost hlavních nosníků se různí podle toho, zda se jedná o nosník uprostřed rozpětí nebo na krajích konstrukce, pohybuje se od 4,2 m do 6,2 m. Oblouk lávky byl montovaný za pomoci vyvěšování přes pomocné pylony, které byly kotvené do opěr. Po provedení smontování oblouku byla provedena letmá montáž za pomoci autojeřábů z opěr mostu a z pontonů, které byly kotvené v toku řeky. Následně byly uloženy filigránové desky, které byly postupně zabetonovávány.

Lávka je vybudována v záplavovém území toku řeky Moravy. Je navržena na požadavek průtoku 100leté vody. Uložení nosné konstrukce je navrženo 0,5 m nad úrovní hladiny 100leté vody.

Realizace tohoto projektu probíhala od zahájení dne 1.9.2017 po ukončení dne 31.8.2019. Veškeré informace ohledně financování projektu byly čerpány ze stránek Jihomoravského kraje. Lávka byla otevřena slavnostním přestřižením pásky dne 29. října 2019. Celkové předpokládané výdaje projektu činí 3 796 790,57 EUR, tedy přibližně 96 818 159,54 Kč. Ze zdrojů Evropské unie, přesněji tedy z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), bude spoluúčast na projektu ve výši 85 %, tedy

3 227 271,98 EUR. Zbylé výdaje v rámci projektu Lávka přes řeku Moravu jsou rozděleny na českou a slovenskou část. Česká část je tvořena příspěvkem 5 % ze státního rozpočtu ČR a 10 % tvoří podíl JMK. Za Slovenskou část se jedná o spolufinancování ze státního rozpočtu SR ve výši 10 % a podíl TTSK činí 5 %. Pro přehlednost je financování projektu Lávka uvedeno v následující tabulce 7. [51]

Tabulka 7 – Financování projektu Lávka přes řeku Moravu

Celkové výdaje projektu	3 796 790,57 €
- z fondu EFRR (85 %)	3 227 271,98 €
- státní rozpočet ČR	61 906,21 €
- rozpočet JMK	222 853,09 €
- státní rozpočet SR	222 853,09 €
- rozpočet TTSK	61 906,21 €

Zdroj: vlastní zpracování dle [51]

Tento projekt byl tvořen i s myšlenkou pro užívání lávky osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Zpevněná cesta pro pohodlný pohyb pro pěší i cyklisty je mezi parkovištěm a lesem u archeologického centra. Před hrází u řeky Moravy je zhotoven nájezd na hráz s asfaltovým povrchem, upraveny navazující části hráze po proudu i proti proudu toku řeky Moravy a manipulační sjezd z hráze od lávky. Při nástupu na lávku je nutno překonat větší výškový rozdíl na krátké vzdálenosti a není tedy možno zajistit parametry bezbariérovosti. Části trasy archeologickým parkem tvoří cesty vhodné pro bezpečný pohyb osob se sníženou schopností pohybu. Při průchodu přírodním terénem s brodem přes travní řeku nebylo možno cestu řešit jako bezbariérovou a vybavit ji vodíčovými prvky pro osoby se sníženou schopností orientace.

8.4.2 Další možnosti financování

Na základě získaných podkladů je zřejmé, že obce se finančně na tomto projektu nepodílely. V této části budou navrženy jiné možnosti financování, které by teoreticky mohly být využity. Jedná se o teoretické varianty zapojení obcí do financování projektu, snížení příspěvku z Evropské unie z fondu EFRR nebo otočení rolí vedoucího a hlavního přeshraničního partnera.

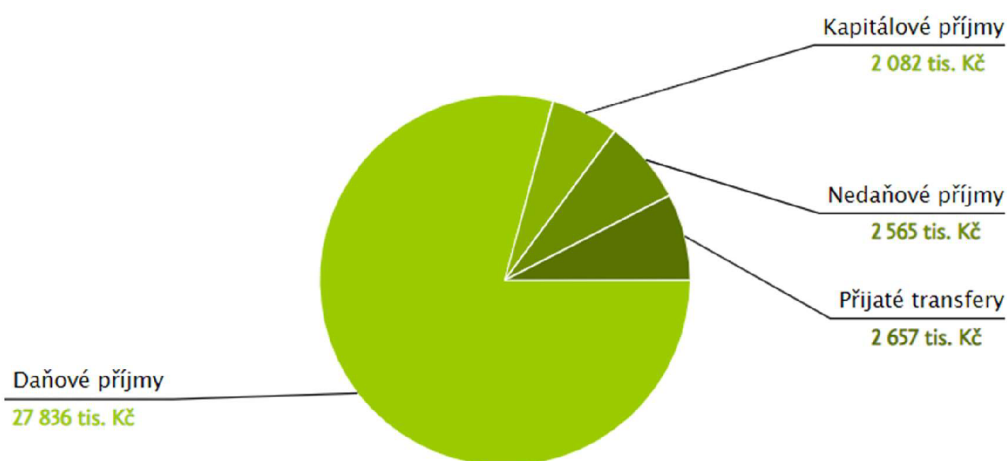
I. Varianta financování za příspěví obcí

V případě této teoretické varianty by byl návrh následující. Krajům, jako vedoucímu a hlavnímu přeshraničnímu partnerovi, bude ponechán jejich podíl na financování stejný. Dále budou do financování zapojeny obce a také státní rozpočty, kterým by se ale podíl na financování snížil o tu část, kterou by přispěly obce. Pokud lze vyjít z předpokladu

příspěví EU z fondu EFRR, bude tento finanční příspěvek opět ve výši 85 % z celkových způsobilých výdajů. Tato částka by tedy opět činila 3 227 271,98 EUR, tedy přibližně 82 295 435,49 Kč. Tím, že úlohu vedoucího partnera vykonává JMK bude jeho podíl financování ponechán a bude se tedy podílet ve výši 222 853,09 EUR stejně tak lze ponechat podíl TTSK jako hlavního přeshraničního partnera na hodnotě 61 906,21 EUR.

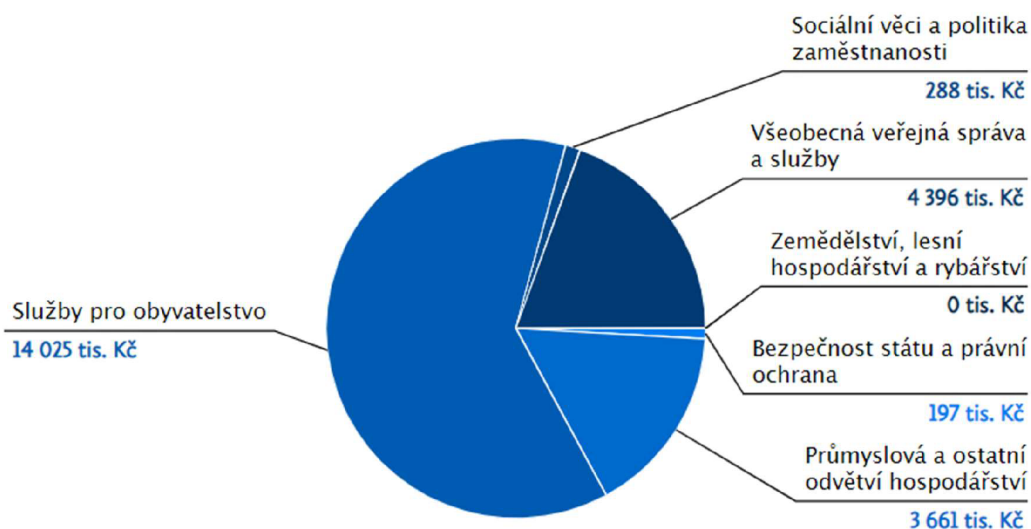
Obec Mikulčice má za rok 2018 následující příjmy a výdaje. Příjmy obce jsou tvořeny daňovými příjmy, nedaňovými příjmy, kapitálovými příjmy a přijatými transfery. Největší příjmovou položkou Mikulčic jsou daňové příjmy, které tvoří podíl 79,2 % na celkových příjmech obce. Celková suma příjmů obce Mikulčice činí 35 140,09 tis. Kč. Znádomění je patrné z grafu 9.

Graf 9 – Příjmy obce Mikulčice v roce 2018 [52]

V případě výdajových položek obce Mikulčice se jedná o služby pro obyvatelstvo, které mají největší podíl na výdajích celkem a to 62,1 %. Dále to jsou výdaje za sociální věci a politiku zaměstnanosti, všeobecnou veřejnou správu a služby, bezpečnost a právní ochranu, průmyslové a ostatní odvětví hospodářství. Celkem tyto výdaje činí 22 567,04 tis. Kč. Vyobrazení výdajů je zřejmé z grafu 10.

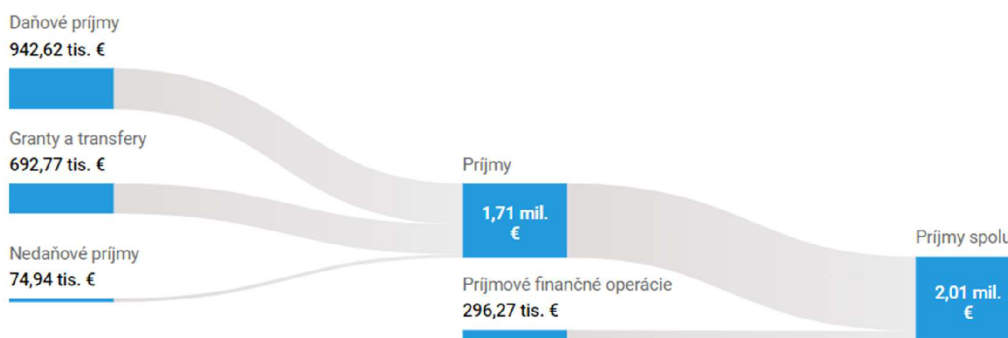

Graf 10 – Výdaje obce Mikulčice v roce 2018 [52]

Při srovnání příjmů a výdajů obce lze dojít k přebytku rozpočtu ve výši 12 573,05 tis. Kč. Na základě tohoto přebytku lze soudit, že obec Mikulčice by mohla ze svého rozpočtu uvolnit 1 452 272,43 Kč (56 951,86 EUR).

Pro slovenskou obec Kopčany bylo zjištěno následující hospodaření za rok 2018. Položka příjmů je tvořena daňovými a nedaňovými příjmy, granty a transfery a příjmovými finančními operacemi, které zahrnují například přijaté úvěry, půjčky a finanční výpomoci. Celková suma příjmů činí 2,01 mil. EUR. Hodnoty všech příjmů obce Kopčany jsou znázorněny v grafu 11.

Graf 11 – Příjmy obce Kopčany v roce 2018 [53]

Výdajové položky obce Kopčany jsou tvořeny běžnými výdaji, které zahrnují například mzdy, platy, služby, pojistné a běžné transfery, dále se jedná o položky kapitálových výdajů a výdajových finančních operací. Celkové výdaje obce Kopčany za rok 2018 činí 1,93 mil. EUR. Hodnoty všech výdajů obce jsou znázorněny v grafu 12.

Graf 12 – Výdaje obce Kopčany v roce 2018 [53]

Z těchto údajů je patrné, že příjmy obce Kopčany za rok 2018 činily 2,01 mil. EUR a výdaje obce byly 1,93 mil. EUR. Lze tedy vyhodnotit, že i obec Kopčany by mohla z přebytku svého rozpočtu uvolnit 56 951,86 EUR.

Každá obec by se tedy podílela finančními prostředky ve výši 10 % ze zbylých způsobilých výdajů projektu. V případě rozpočtů obcí se nejedná o částky, které by nebylo možné teoreticky z rozpočtů obou obcí uvolnit. Zbylé části financování by obstaraly státní rozpočty České republiky a Slovenské republiky a dorovnály by tak zbývající finanční obnos. V této chvíli se jedná o snížení podílu financování pro státní rozpočty obou zemí oproti skutečně provedené variantě financování. Pro ČR by snížení znamenalo 9 908,7 EUR a pro SR by snížení činilo 103 995,02 EUR oproti realizovanému financování.

Variantní financování projektu Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice-Kopčany při zapojení samotných obcí je zobrazeno v následující tabulce 8. Tato varianta by byla teoreticky přijatelná. Obce by byly zapojeny do financování a pro rozpočty krajů a států by toto znamenalo jistou finanční úlevu.

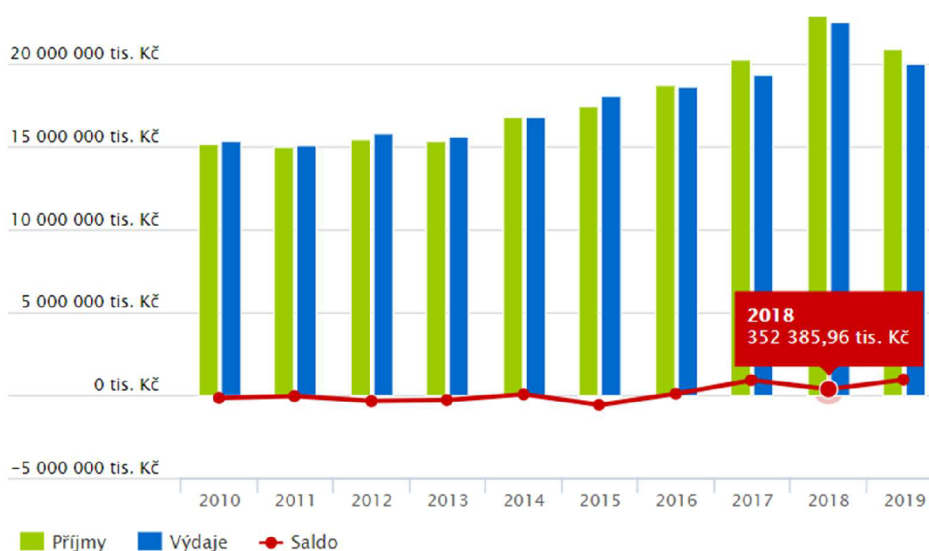
Tabulka 8 – Varianta I. - Financování projektu Lávky za přispění obcí

Celkové výdaje projektu	3 796 790,57 €
- z fondu EFRR (85 %)	3 227 271,98 €
- státní rozpočet ČR	51 997,51 €
- rozpočet JMK	222 853,09 €
- rozpočet obce Mikulčice	56 951,86 €
- státní rozpočet SR	118 858,07 €
- rozpočet TTSK	61 906,21 €
- rozpočet obce Kopčany	56 951,86 €

II. Varianta financování při snížení prostředků z EFRR

Dalším scénářem financování by mohla být varianta, kdy by z fondu EFRR nebylo umožněno poskytnutí finanční podpory ve výši 85 % z celkových způsobilých výdajů, ale čistě teoreticky pouze 80 %. Rozdíl 5 % by určitě byl znatelný z pohledu rozdělení financování projektu Lávka přes řeku Moravu. Konkrétně se jedná o rozdíl 189 839,52 EUR oproti realizovanému financování. Tento krok by způsobil navýšení výdajů jak na straně přeshraničních partnerů projektu na úrovni krajů, tak samotným zemím, které by musely dofinancovat zbývající peníze. V případě zachování poměru rozdělení financování by tento scénář mohl vypadat následovně. O rozdíl 5 %, který by nefinancovala EU ze zdrojů fondu EFRR, by se pravděpodobně musel podělit Jihomoravský kraj a Trnavský samosprávný kraj. Stejně tak by se navyšoval i podíl z veřejných státních rozpočtů České i Slovenské republiky. V návrhu této varianty by se jednalo o 2% navýšení pro JMK z rozdílu, který by činil 189 839,52 EUR, o 2 % by se zvedly prostředky z rozpočtu TTSK, 0,5 % by bylo navýšení pro státní rozpočet ČR a 0,5 % pro státní rozpočet SR. Varianta financování při snížení dotací z EU je uvedena v tabulce 11.

Jihomoravský kraj v roce 2018 hospodařil následujícím způsobem, který je také patrný z grafu 13. Příjmy JMK byly tvořeny daňovými a nedaňovými položkami, kapitálovými příjmy a přijatými transfery, které měly velký podíl na celkových příjmech kraje. Jejichž hodnota činila 81,8 % z celkových příjmů. Příjmy JMK v roce 2018 činily 22 902 537,69 tis. Kč a výdaje tvořili hodnotu 22 550 151,73 tis. Kč. Přebytek rozpočtu Jihomoravského kraje tedy v roce 2018 činil 352 385,96 tis. Kč a bylo by tedy teoreticky možno z rozpočtu JMK uvolnit navíc ještě 1 898 395 Kč, tedy 75 935,80 EUR, oproti reálně provedenému financování.

Graf 13 – Příjmy a výdaje Jihomoravského kraje v roce 2018 [52]

Pro Třnavský samosprávný kraj byly příjmy a výdaje za rok 2018 následující. Příjmy byly tvořeny položkami daňovými a nedaňovými, granty a transfery a příjmovými finančními operacemi. Celková suma příjmů TTSK činila 152,79 mil. EUR. Hodnoty jednotlivých položek jsou znázorněny v grafu 14.

Graf 14 – Příjmy Třnavského samosprávného kraje v roce 2018 [53]

Výdaje Třnavského samosprávného kraje obsahovaly položky jako běžné a kapitálové výdaje a výdaje finančních operací. Celkem za výdajové položky je 134,45 mil EUR. Rozdělení položek a jejich hodnoty jsou uvedeny v grafu 15.

Graf 15 – Výdaje Třnavského samosprávného kraje v roce 2018 [53]

Z těchto údajů je patrné, že i TTSK by měl teoreticky rezervy a mohl tak poskytnout navýšení finančních prostředků při variantě snížení dotací z EFRR. Pro Třnavský samosprávný kraj, jako hlavního přeshraničního partnera, by se jednalo o navýšení o 18 983,95 EUR oproti reálně provedenému financování.

Co se týče dofinancování projektu Lávka přes řeku Moravu, při teoretické variantě snížení dotačních prostředků ze strany EFRR, by bylo nezbytné navýšení prostředků i ze stran státních rozpočtů. Zde by se jednalo o navýšení o 18 983,95 EUR ze státního rozpočtu ČR a o 75 935,80 EUR ze státního rozpočtu SR.

Česká republika hospodařila v roce 2018 následovně. Příjmové položky státního rozpočtu ČR byly tvořeny daňovými příjmy, nedaňovými příjmy, kapitálovými příjmy a přijatými

transfery. Největší příjmovou položkou jsou daňové příjmy, které tvoří 88,4 % z celkových příjmů státního rozpočtu. Celkové příjmy do státní pokladny České republiky činí 1 403 918 022 tis. Kč. Výdaje České republiky jsou tvořeny položkami sociální věci a politika zaměstnanosti, služby pro obyvatelstvo, bezpečnost státu a právní ochrana, všeobecná veřejná správa a služby, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, zemědělství, lesní hospodářství a rybářství. Nejvýznamnější položkou výdajů jsou sociální věci a politika zaměstnanosti, která má podíl 44,1 % z celkových výdajů ČR. Druhou významnou výdajovou položkou jsou služby pro obyvatelstvo, které činí 23,8 % z celkových výdajů státního rozpočtu. Celkové výdaje ze státní pokladny České republiky činí 1 400 974 393 tis. Kč. V tabulce 9 jsou vyobrazeny pro přehlednost příjmy a výdaje České republiky.

Tabulka 9 – Příjmy a výdaje České republiky v roce 2018

Příjmy a výdaje ČR za rok 2018 v tis. Kč	
Příjmy celkem	1 403 918 022,00
Výdaje celkem	1 400 974 393,00
Přebytek/schodek	2 943 629,00

Zdroj: vlastní zpracování dle [52]

Na základě srovnání příjmů a výdajů České republiky lze dojít k přebytku rozpočtu, který činí 2 943 629 tis. Kč (117 745,16 tis. EUR) lze soudit, že by bylo teoreticky možné ze státního rozpočtu ČR uvolnit navíc ještě 18 983,95 EUR oproti skutečně provedenému financování projektu.

V případě rozpočtu Slovenské republiky se jedná o následující příjmy a výdaje, které jsou uvedeny v tabulce 10.

Tabulka 10 – Příjmy a výdaje Slovenské republiky v roce 2018

Příjmy a výdaje SR za rok 2018 v €	
Příjmy celkem	15 381 012 831,53
Výdaje celkem	16 563 254 590,68
Přebytek/schodek	-1 182 241 759,15

Zdroj: vlastní zpracování dle [53]

Z tabulky je patrné, že státní rozpočet Slovenské republiky za rok 2018 zaznamenal schodek, a to v hodnotě 1 182 241 759,15 EUR. V případě financování této varianty by se jednalo o navýšení prostředků ze státního rozpočtu SR na projekt Lávky o 75 935,80 EUR.

Po provedení analýzy hospodaření České republiky za rok 2018 lze sice najít v rozpočtu rezervu pro dofinancování projektu této teoretické varianty, ale je nutno brát v potaz jeden důležitý aspekt. V případě přebytku státního rozpočtu ČR by se určitě našla spousta jiných projektů, které by měly větší prioritu než Lávka přes řeku Moravu. Tudíž by pravděpodobně prostředky na dofinancování projektu Lávky uvolněny nebyly. V případě Slovenské republiky při této teoretické variantě by bylo dalším předmětem šetření, zda je vhodné, navyšovat schodek státního rozpočtu Slovenské republiky z důvodu projektu Lávka přes řeku Moravu. Z těchto důvodů by tato teoretická varianta financování pravděpodobně nebyla vhodná.

V následující tabulce 11 je uvedena teoretická varianta financování projektu Lávky přes řeku Moravu při snížení prostředků z EFRR.

Tabulka 11 – Varianta II. - Financování projektu Lávky při snížení prostředků z EFRR

Celkové výdaje projektu	3 796 790,57 €
- z fondu EFRR (80 %)	3 037 432,46 €
- státní rozpočet ČR	80 890,16 €
- rozpočet JMK	298 788,89 €
- státní rozpočet SR	298 788,89 €
- rozpočet TTSK	80 890,16 €

III. Varianta otočení rolí vedoucích a hlavního přeshraničního partnera

V této další teoretické variantě by došlo k prohození pozic, kdy by se vedoucím partnerem projektu stal Tmavský samosprávný kraj a Jihomoravský kraj by byl hlavním přeshraničním partnerem. Z toho by vycházelo i financování, které by bylo postaveno na stejném poměrovém rozložení spolufinancování jako v případě reálného provedení. Stejně tak lze vycházet ze stejného příspěvku od Evropské unie z fondu EFRR ve výši 85 %.

Za Českou republiku by byl scénář této varianty následující. Podíl Jihomoravského kraje, na projektu Lávky přes řeku Moravu při otočení rolí, by se oproti reálně provedenému financování snížil. Pokles finančních prostředků ze strany JMK by byl z původních 222 853,09 EUR na 61 906,21 EUR. Naopak by došlo k navýšení podílu financování ze

státního rozpočtu ČR. Jak již bylo uvedeno výše na základě grafů 16 a 17, saldo státního rozpočtu České republiky činí 2 943 629 tis. Kč (117 745,16 tis. EUR). Tudíž by teoreticky bylo možno uvolnit ze státního rozpočtu 222 853,09 EUR namísto původních 61 906,21 EUR. Ze státního rozpočtu České republiky by tedy odešlo ještě o 160 946,88 EUR navíc oproti realizovanému financování projektu Lávka přes řeku Moravu.

V případě Slovenské republiky by v této teoretické variantě Trnavský samosprávný kraj musel navýšit poskytnuté prostředky ze svého rozpočtu. Jak již bylo popsáno v grafech 14 a 15 a z výše uvedených údajů je prokazatelné, že přebytek TTSK v roce 2018 činil 18,34 mil. EUR. Lze tedy soudit, že teoreticky by Trnavský samosprávný kraj mohl uvolnit ze svého rozpočtu 222 853,09 EUR namísto původních 61 906,21 EUR. Z rozpočtu TTSK by tedy bylo uvolněno navíc ještě 160 946,88 EUR oproti již uskutečněnému financování projektu Lávka přes řeku Moravu. Současně při otáčení rolí vedoucího a přeshraničního partnera by také došlo ke snížení finančních prostředků z rozpočtu Slovenské republiky. Jednalo by se o finanční prostředky ve výši 61 906,21 EUR místo původních 222 853,09 EUR. Jak již bylo uvedeno v komentářích k tabulce 10, rozpočet Slovenské republiky za rok 2018 zaznamenal schodek, a to v hodnotě 1 182 241 759,15 EUR.

Pro Slovenskou republiku by tedy toto byla, z důvodu financování, přijatelnější varianta, kde by došlo ke snížení finančních prostředků na projekt Lávky ze státního rozpočtu. Pro Českou republiku by tato varianta neznamenal zásadní rozdíl.

V tabulce 12 je uvedena teoretická možnost financování projektu Lávky při otočení rolí vedoucího a hlavního přeshraničního partnera.

Tabulka 12 – Varianta III. - Financování projektu Lávky při otočení rolí ČR a SR

Celkové výdaje projektu	3 796 790,57 €
- z fondu EFRR (85 %)	3 227 271,98 €
- státní rozpočet ČR	222 853,09 €
- rozpočet JMK	61 906,21 €
- státní rozpočet SR	61 906,21 €
- rozpočet TTSK	222 853,09 €

IV. Varianta otočení rolí vedoucího a hlavního přeshraničního partnera za příspěví obcí

Poslední teoreticky navrhovanou variantou financování je kombinace již zmíněných možností. Jednalo by se o prohození rolí vedoucího a hlavního přeshraničního partnera, a ještě by byly zapojeny samotné obce.

Za Českou republiku by variantní scénář mohl vypadat takto. Obec Mikulčice by se podílela na financování stejně vysokým příspěvkem jako ve variantě I, kdy by její podíl činil 56 951,86 EUR. Jihomoravský kraj by se finančně podílel na základě poměru spolufinancování vedoucího a hlavního přeshraničního partnera. Z rozpočtu JMK by tedy bylo poskytnuto 61 906,21 EUR, tedy méně než při realizovaném financování. Pro státní rozpočet České republiky by tato varianta znamenala navýšení prostředků oproti realizovanému financování. Jednalo by se o 118 858,07 EUR oproti původním 61 906,21 EUR. A vzhledem k tomu, že přebytek rozpočtu České republiky činí 2 943 629 tis. Kč, tedy 117 745,16 tis. EUR, lze soudit, že by bylo teoreticky možno ze státního rozpočtu ČR tento rozdíl uhradit.

Pro Slovenskou republiku by varianta prohození rolí při zapojení obcí přinesla tyto změny. Obec Kopčany by se opět podílela na financování stejným dílem jako ve variantě I, tedy částkou 56 951,86 EUR. Trnavskému samosprávnému kraji by se ponechal podíl vedoucího partnera projektu jako ve variantě III., tedy 222 853,09 EUR. Pro státní rozpočet Slovenské republiky by tato varianta znamenala největší snížení poskytnutých prostředků a činila by 51 997,51 EUR.

Pro Slovenskou republiku by tedy tato varianta byla z hlediska financování nejpříjemnější. Avšak pro Českou republiku by v případě přebytku státního rozpočtu ČR byla tato rezerva pravděpodobně využita na projekty mnohem důležitější a nejspíše by tedy nebyly poskytnuty prostředky na projekt Lávka přes řeku Moravu.

V tabulce 13 je pro přehlednost uvedena varianta financování projektu Lávka přes řeku Moravu při otočení rolí vedoucího a hlavního přeshraničního partnera a při zapojení obcí do financování.

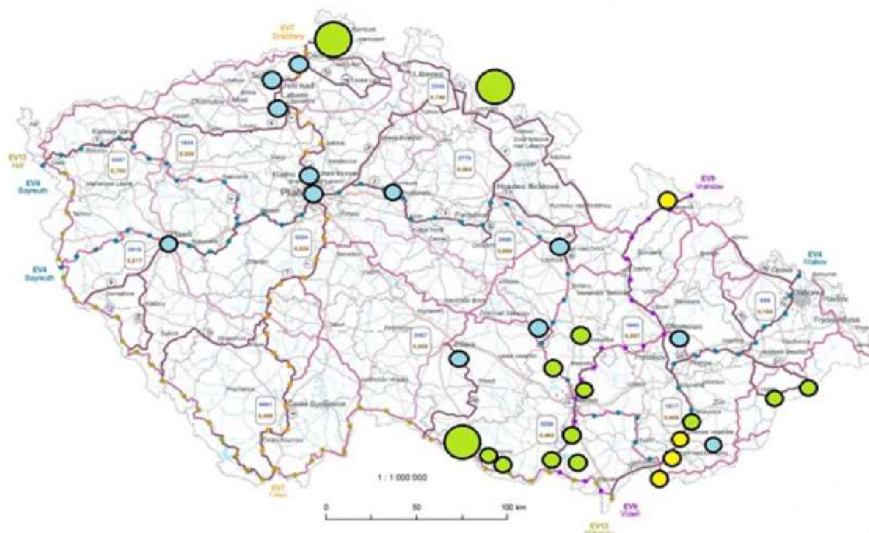
Tabulka 13 – Varianta IV. - Financování projektu Lávky při otočení rolí ČR a SR
a při zapojení obcí

Celkové výdaje projektu	3 796 790,57 €
- z fondu EFRR (85 %)	3 227 271,98 €
- státní rozpočet ČR	118 858,07 €
- rozpočet JMK	61 906,21 €
- rozpočet obce Mikulčice	56 951,86 €
- státní rozpočet SR	51 997,51 €
- rozpočet TTSK	222 853,09 €
- rozpočet obce Kopčany	56 951,86 €

8.5 Vliv projektu na rozvoj regionu

Projekt Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice – Kopčany docílil zvýšení atraktivnosti kulturního a přírodního dědictví pro obyvatele a návštěvníky příhraničního regionu. Výstavba nových cyklostezek podél hraniční řeky Moravy oživila region. Pro místní slouží jako místo odpočinku, kde je možno jezdit na kolečkových bruslích nebo na kolech. Na procházky sem chodí důchodci nebo maminky s kočárky, ti všichni jistě ocení opravený povrch cyklostezek. Turistům je umožněno kvalitní poznání jihomoravských končin. Napojením této části regionu na síť cyklostezek je zajištěn větší zájem o vinařské stezky. Lávka přes řeku Moravu byla slavnostně otevřena dne 29. října 2019 a tak na základě očekávaného umístění sčítačů podél cyklostezek, bude prokazatelný nárůst návštěvníků podél řeky Moravy. Monitoring, který v budoucnu jistě proběhne, může dokázat, že tato oblast je čím dál více navštěvovanější. Stejně je tomu již u obdobných úseků podél řeky Moravy, kde monitoringy probíhají pravidelně a návštěvníci jsou v rámci nich rozlišováni na chodce, bruslaře a cyklisty s cyklistickou helmou nebo bez ní.

Příkladem může být Monitoring cyklistické dopravy a turistiky pomocí automatických sčítačů ČR v 8 lokalitách v JMK. Na obrázku 14 lze vidět kde v rámci tohoto sčítání byly automatické sčítače umístěny. Na mapě je monitoring rozlišován jako dlouhodobý (více lokalit), dlouhodobý (jedna lokalita), krátkodobý (jedna lokalita) a krátkodobý, již ukončený (jedna lokalita). [54]

Obrázek 14 – Lokality monitoringu návštěvnosti cyklistických a pěších stezek v ČR (nadace Partnerství) [54]

Druhým příkladem může být zpráva Monitoring návštěvnosti cyklostezek v Jihomoravském kraji, kde jsou uvedeny detailní výsledky sčítání. [55]

Díky výstavbě lávky mají návštěvníci JMK snadnější možnost navštívit i naše slovenské zahraniční sousedy. Samotná výstavba tohoto projektu docílila toho, že je tento příhraniční region zajímavější a dostupnější pro obě strany hranic. Stejně tak tento projekt dosáhl toho, že příliv návštěvníků pociťují nejen přímo dotčené subjekty související s Archeoparkem, který je nejvýznamnějším nalezištěm v ČR, ale také samotné vesnice a vesnice v přilehlém okolí. Projekt zapůsobil pozitivně jak v oblasti kulturní, kde historické památky zaznamenaly nárůst návštěvníků, stejně jako například krojové hody, nebo v oblasti drobných živností jako jsou restaurace nebo různé typy ubytování. Došlo k navýšení obrátů všech drobných živnostníků a ostatních subjektů podél řeky Moravy. Opět je toto možné dohledat a doložit na základě informací a statistik Finančního úřadu Jihomoravského kraje. Projekt umožnil zkvalitnění životního prostředí a zkvalitnění úrovně prostoru kolem kulturní památky Archeoparku a procházkové stezky. Došlo k propojení volné přírody a Slovanského hradiště Mikulčice. Díky stavebním úpravám a doplněným mobiliářem vznikl kultivovaný prostor mezi Českou republikou a Slovenskou republikou kolem hraniční řeky Moravy.

Projekt zapůsobil na rozvoj nejen samotného regionu, kde výstavba proběhla, ale také na rozvoj obou krajů, které na projektu spolupracovaly. Tento projekt a další vybrané výše zmíněné jsou velkým přínosem pro rozvoj jednotlivých krajů, kdy všemi těmito projekty se zvyšuje úroveň památek, společných venkovních prostor nebo úroveň poskytovaných služeb a je tím způsobena zvyšující se návštěvnost daných lokalit. Také je třeba zmínit, že veškeré tyto projekty jsou důležité i z hlediska spolupráce obou zemí, které se teprve učí součinnosti mezi sebou a společnému fungování. Každý projekt provedený na základě spolupráce České republiky a Slovenské republiky je velkým přínosem a postupem kupředu ve vývoji nejen obou států, ale postupně i celého prostoru Evropské unie.

9 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zmapování situace přeshraniční spolupráce Jihomoravského kraje, zanalyzování vytipovaného projektu v obci Mikulčice, který se jmenoval Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice – Kopčany. Dále byla provedena analýza financování tohoto projektu a zhodnocen vliv, kterým projekt působí na rozvoj daného regionu.

V teoretické části této diplomové práce byly vysvětleny pojmy z oblasti regionální ekonomie, regionální politiky nebo regionálního rozvoje. Dále v této práci byla popsána regionální struktura České republiky, definovány regiony NUTS dle Eurostatu nebo řešeny možnosti financování rozvojových strategií, probíhající programové období 2014-2020 a připravované programové období 2021-2027. Poslední teoretická kapitola byla věnována tématu přeshraniční spolupráce. Zde byla řešena jak spolupráce přes hranice a spolupráce nadnárodní, tak spolupráce krajů nebo obcí v rámci jednoho státu. V této kapitole bylo také zmíněno partnerství měst.

Tato práce obsahovala část standardního specifického výzkumu, na kterém bylo pracováno v roce 2019. V tomto projektu byla nosným prvkem problematika přeshraniční spolupráce. Projekt měl za cíl zanalyzovat trh v příhraničních oblastech, přeshraniční spolupráci v oblasti veřejných investic nebo podporu bydlení v jednotlivých státech. Projekt byl zaměřen na problematiku hledání a sledování faktorů, které mají vliv na cenu nemovitostí na realitním trhu v příhraničních oblastech a ovlivňující tak rozvoj těchto regionů. Zájmovými oblastmi byla Jižní Morava – Dolní Rakousy – Západní Slovensko (Tmavský a Bratislavský kraj).

Praktická část se věnovala nejprve seznámení s vybraným regionem, kterým se stal Jihomoravský kraj a následně také obec Mikulčice. Byla zde popsána spolupráce Jihomoravského kraje s Krajem Vysočina nebo jiné možnosti spolupráce s obcemi přes hranice. Dále zde byla zmapována situace přeshraniční spolupráce vybraného regionu, kde bylo uvedeno několik projektů realizovaných za období 2017-2019 Jihomoravským krajem v kooperaci se zahraniční stranou. Vybraným projektem byla Lávka přes řeku Moravu. Cílem bylo provést analýzu financování tohoto projektu, navrhnout jiné teoretické variantní řešení financování a určit vliv, kterým projekt působil na rozvoj daného regionu. V části zhodnocení působení projektu na regionální rozvoj jsou jako argumenty použity dohledatelné údaje týkající se sčítačů kolem cyklostezek a zvyšující se obrat živnostníků podél těchto cest. Toto vše má pozitivní dopad na rozvoj a zvyšující se úroveň Jihomoravského kraje a obce Mikulčice.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] KOZUMPLÍKOVÁ, Lucie, Jitka CHOVANCOVÁ a Jana KORYTÁROVÁ. TV09 Regionální ekonomie a politika: Studijní opory pro studijní programy s kombinovanou formou studia. Brno, 2013. VUT v Brně.
- [2] ČADIL, Jan. *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-807-4001-918
- [3] KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, Pavel MATES, Josef POSTRÁNECKÝ a René WOKOUN. Úvod do regionálních a správních věd: vybrané kapitoly. Praha: Codex Bohemia, 1996. ISBN 80-859-6318-3.
- [4] Příspěvatelé Wikipedie, *Vesnice* [online], Wikipedie: Otevřená encyklopedie, c2019, Datum poslední revize 2. 11. 2019, 18:37 UTC, [citováno 9. 11. 2019] <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Vesnice&oldid=17807078>
- [5] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-807-3573-515.
- [6] HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.
- [7] *Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení)* [online]. Praha: © AION CS, s.r.o. 2010-2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128/zneni-20190701?citace=1>
- [8] Příspěvatelé Wikipedie, *Městys* [online], Wikipedie: Otevřená encyklopedie, c2019, 21:30 UTC, [citováno 9. 11. 2019] <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=M%C4%9Bstys&oldid=17346562>
- [9] SVOBODOVÁ, Hana, Antonín VĚŽNÍK a Eduard HOFMANN. *Vybrané kapitoly ze socioekonomické geografie České republiky: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2013 [cit. 2019-11-09]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>
- [10] *BusinessInfo.cz: Regionální uspořádání a regiony soudržnosti v ČR* [online]. Praha: Czech Trade, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/regionalni-usporadani-a-regiony#b1>

- [11] *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/specifikace_regionu
- [12] *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/regiony_red.html
- [13] *Metodická podpora regionálního rozvoje: Výuka* [online]. [cit. 2019-11-09]. Dostupné z: http://www.regionálnírozvoj.cz/tl_files/soubory/Vyuka/RRPX-1_1.pdf
- [14] *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, spol. s r.o., 2019 [cit. 2019-11-09]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6434736>
- [15] KOLEKTIV AUTORŮ. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-086-4.
- [16] Příspěvatelé Wikipedie, Regionalistika [online], Wikipedie: Otevřená encyklopedie, c2018, Datum poslední revize 5. 02. 2018, 09:59 UTC, [citováno 3. 01. 2020] <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Regionalistika&oldid=15826532>
- [17] Příspěvatelé Wikipedie, NUTS [online], Wikipedie: Otevřená encyklopedie, c2019, Datum poslední revize 6. 03. 2019, 21:19 UTC, [citováno 3. 01. 2020] <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=NUTS&oldid=17018751>
- [18] Příspěvatelé Wikipedie, CZ-NUTS [online], Wikipedie: Otevřená encyklopedie, c2019, Datum poslední revize 18. 06. 2019, 16:43 UTC, [citováno 3. 01. 2020] <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=CZ-NUTS&oldid=17389018>
- [19] VILAMOVÁ, Šárka. Jak získat finanční zdroje Evropské unie. Praha: Grada, 2004. Finance (Grada). ISBN 80-247-0828-0.
- [20] *Zákony pro lidi: Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje* [online]. Praha: © AION CS, s.r.o. 2010-2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>
- [21] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/Informace-o-fondech/Regiony-regionalni-politiky-EU>

- [22] *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>
- [23] *Ministerstvo pro místní rozvoj: Regionální rozvoj* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Regionalni-rozvoj>
- [24] *Ústav územního rozvoje: Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Brno: Ústav územního rozvoje, 2019 [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2013/2013-06/01_strategie.pdf
- [25] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020>
- [26] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Migrace/Fondy-EU/2014-2020>
- [27] *Internetové stránky Evropské komise: spravuje Generální ředitelství pro komunikaci* [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/funding/cohesion-fund/
- [28] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-11-24]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Statistiky-a-analyzy/Indikatory>
- [29] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-11-24]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/KOHEZNI-POLITIKA-PO-ROCE-2020>
- [30] *Jihomoravský kraj: Program Interreg V-A Slovenská republika-Česká republika* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=277608&TypeID=2>
- [31] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Rakousko-%E2%80%93-CR>

- [32] *Jihomoravský kraj: Program Interreg V-A Rakousko-Česká republika* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=277569&TypeID=2>
- [33] *Jihomoravský kraj: Nadnárodní spolupráce Central Europe 2020* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=241921&TypeID=2>
- [34] *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU/Operacni-programy/OP-nadnarodni-spoluprace>
- [35] *Zákony pro lidi: Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)* [online]. Praha: © AION CS, s.r.o. 2010-2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>
- [36] *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Praha: SMO ČR [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <http://www.partnerskamesta.cz/>
- [37] *Mapy.cz* [online]. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.mapy.cz/>
- [38] *Jihomoravský kraj: Základní údaje o Jihomoravském kraji* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27204&TypeID=2>
- [39] *Výroční zpráva: Jihomoravský kraj* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Search.aspx?Phrase=v%3%bdro%4%8dn%3%ad+zpr%3%alva>
- [40] *Mikulčice* [online]. © Galileo Corporation, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.mikulcice.cz/>
- [41] *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Mikulčice* [online]. c2019 [citováno 29. 12. 2019]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Mikul%C4%8Dice&oldid=17803083>
- [42] *Jihomoravský kraj: Jihomoravský kraj a Vysočina* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=367208&TypeID=2>

- [43] *Jihomoravský kraj: Meziregionální spolupráce* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27&TypeID=1>
- [44] *Jihomoravský kraj: Společná přeshraniční spolupráce ve zdravotnictví* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=376830&TypeID=2&origin=mobile>
- [45] *Modrá hvězda života: o záchranářích pro záchranáře* [online]. © Modrá hvězda života 2014 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <http://modrahvezdazivota.cz/2018/12/06/reseni-otazky-lzs-v-ramci-preshranicni-spoluprace/>
- [46] *Interreg Rakousko-Česká republika: Evropský fond pro regionální rozvoj* [online]. © Amt der Niederösterreichischen Landesregierung, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: https://www.at-cz.eu/cz/ibox/po-4-udrzitelne-site-a-institucionalni-spoluprace/atcz22_gemeinsam-grenzenlos-gesund-spolocene-ke-zdravi
- [47] *Interreg V-A Slovenská republika-Česká republika: Mapa projektov* [online]. Bratislava: © Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 2018 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.sk-cz.eu/sk/projekty/mapa-projektov>
- [48] *Jihomoravský kraj: Regionální poradenské centrum SK-CZ* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=352139&TypeID=2>
- [49] *Trnavský samosprávný kraj: Projekt RPC* [online]. Trnava: © Trnavský samosprávný kraj (TTSK), 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.trnava-vuc.sk/11429-sk/projekt-rpc/>
- [50] Projektová dokumentace a technické zprávy projektu Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice–Kopčany
- [51] *Jihomoravský kraj: Lávka přes řeku Moravu včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice - Kopčany* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=362837&TypeID=2>
- [52] *MONITOR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2020-01-06]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/>

- [53] *ROZPOČET.SK* [online]. Bratislava: Ministerstvo financií Slovenskej republiky [cit. 2020-01-06]. Dostupné z: <http://www.rozpocet.sk/web/#/prehlad>
- [54] *Monitoring cyklistické dopravy a turistiky pomocí automatických sčítačů* [online]. Brno: Partnerství, o. p. s., Ing. Luboš Kala [cit. 2020-01-07]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/2034047/>
- [55] *Monitoring návštěvnosti cyklostezek v Jihomoravském kraji* [online]. Brno: Partnerství, 2015 [cit. 2020-01-07]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/28339314-Monitoring-navstevnosti-cyklostezek-v-jihomoravskem-kraji.html>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESI	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUR	Euro
JMK	Jihomoravský kraj
Kč	Koruna česká
mil.	milion
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
např.	například
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
PO	Programové období
R	Rakousko
Sb.	Sbírka
SO	Stavební objekt
SR	Slovenská republika
SRR	Strategie regionálního rozvoje
TTSK	Tmavský samosprávný kraj
tis.	tisíc
tzn.	to znamená
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách
ZZS	Zdravotní záchranná služba

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1	Alokace finančních prostředků pro ČR	27
Graf 2	Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014-2020	29
Graf 3	Návrh alokace pro ČR na období 2021-2027	31
Graf 4	Oblasti spolupráce s obcemi přes hranice	42
Graf 5	Přínos spolupráce s obcemi přes hranice	43
Graf 6	Podpora veřejných institucí při přeshraniční spolupráci	44
Graf 7	Forma podpory veřejných institucí při přeshraniční spolupráci	44
Graf 8	Možnosti získání projektů ve spolupráci s obcemi přes hranice	45
Graf 9	Příjmy obce Mikulčice v roce 2018	58
Graf 10	Výdaje obce Mikulčice v roce 2018	59
Graf 11	Příjmy obce Kopčany v roce 2018	59
Graf 12	Výdaje obce Kopčany v roce 2018	60
Graf 13	Příjmy a výdaje Jihomoravského kraje v roce 2018	61
Graf 14	Příjmy Trnavského samosprávného kraje v roce 2018	62
Graf 15	Výdaje Trnavského samosprávného kraje v roce 2018	62

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1	Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu	19
Obrázek 2	Členění ČR na jednotky NUTS II A NUTS III	21
Obrázek 3	Informace o čerpání 2014–2020	25
Obrázek 4	Principy pro budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020	30
Obrázek 5	Vymezení dotačního území Interreg V-A SR-ČR	34
Obrázek 6	Vymezení dotačního území Interreg V-A R-ČR	35
Obrázek 7	Vymezení dotačního území Interreg CENTRAL EUROPE 2020	36
Obrázek 8	Hranice zájmové oblasti specifického výzkumu	40
Obrázek 9	Jihomoravský kraj	46
Obrázek 10	Mikulčice	47
Obrázek 11	Znázornění umístění stavebních objektů projektu Lávky	53
Obrázek 12	Foto přístupové komunikace přes kamenný brod	53
Obrázek 13	Koordinační situace projektu Lávky	55
Obrázek 14	Lokality monitoringu návštěvnosti cyklistických a pěších stezek v ČR (nadace Partnerství)	68

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Úrovně členění ČR – NUTS a LAU	21
Tabulka 2	Definování NUTS I, NUTS II, NUTS III	21
Tabulka 3	Číselné kódování regionů	22
Tabulka 4	Operační programy a příslušná ministerstva	28
Tabulka 5	Operační programy a příslušná ministerstva pro PO 21-27	32
Tabulka 6	Ukázka základních údajů o obcích za ČR	41
Tabulka 7	Financování projektu Lávka přes řeku Moravu	57
Tabulka 8	Varianta I. - Financování projektu Lávky za příspěví obcí	60
Tabulka 9	Příjmy a výdaje České republiky v roce 2018	63
Tabulka 10	Příjmy a výdaje Slovenské republiky v roce 2018	63
Tabulka 11	Varianta II. - Financování projektu Lávky při snížení prostředků z EFRR	64
Tabulka 12	Varianta III. - Financování projektu Lávky při otočení rolí ČR a SR	65
Tabulka 13	Varianta IV. - Financování projektu Lávky při otočení rolí ČR a SR a při zapojení obcí	67

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A.1 Základní údaje o obcích České republiky
- Příloha A.2 Základní údaje o obcích Slovenské republiky
- Příloha A.3 Základní údaje o obcích Rakouska
- Příloha B.1 Rozšířený přehled informací o obcích České republiky
- Příloha B.2 Rozšířený přehled informací o obcích Slovenské republiky
- Příloha B.3 Rozšířený přehled informací o obcích Rakouska
- Příloha C Vzorový dotazník v českém jazyce
- Příloha D.1 Grafické zobrazení vyhodnocení dotazníku za Českou republiku
- Příloha D.2 Grafické zobrazení vyhodnocení dotazníku za Slovenskou republiku
- Příloha D.3 Grafické zobrazení vyhodnocení dotazníku za Rakousko